

VI KAPITLET

Från den dagen hade jag några sockerbitar i fickan så snart vi begåvo oss ut med Lookra i sällskap. Och det visade sig vara ovanligt väl använda sockerbitar. Ty hur misstänkt djungeln än såg ut, kunde inte Lookra motstå att lämna elefantmor och följa mig i hälarna så länge han trodde att där fanns socker kvar, och så länge han gick bredvid mig med sänkt snabel eller behagligt viftade bort flugorna med en lövruska, hade jag den trygga känslan, att ingen buffel eller björn eller Rhinoceros hade någon större chans att komma över oss fullständigt oförberett. Stannade han däremot plötsligt och höjde sitt luktverktyg vädrande inåt snåren, så var det tid för mig att gå bakom ett träd eller ta studsaren i båda händerna. Man får med överseende besinna, att där i detta djungelområde på cirka två svenska mils längd och en knapp mils bredd av större vilddjur, förutom ett obestämt antal enhörningar, funnos ungefär ett dussin tämligen bofasta tigrar, bortåt dubbla antalet vattenbufflar, ett par enstöriga gaurtjurar, samt fyra fem svarta björnar och lika många gamla pantrar, vilka voro grova och erfarna nog att trotsa tigerns närhet. Vad där dessutom fanns av »små bypantrar» i djungelns utkanter mot det odlade landet, forskade vi inte efter, då de sällan kommo i vår väg. En ensam vild elefant spökade vid östra gränsen mot de stora salskogarna. Om alla dessa visste Lookra ingenting annat än vad instinkten sade honom. För alla indiska elefanter äro vattenbuffeln och den svarta

Den vilda elefanten.

Lookra viflar bort flugorna.

björnen obehagliga djur, som de helst vilja undvika. När en gammal jaktelefant får väder av en björn, slår den med snabeln hårt mot marken till tecken, att den tycker illa om mötet. Den gör ibland detsamma, när den kommer i närheten av buffeln. Får den däremot väder av tiger, ger den trumpetsignaler. Det är en blandning av fruktan, ovilja och, hos den gamla elefanten, säkert ett behov att varna. Hos Lookra blandade sig dessa ärvda känslor med en övervägande del ungdomlig nyfikenhet. När han startade in i djungeln med mig, är jag övertygad, att det var jag ensam, som tänkte på djuren, och han, som tänkte på sockret. Men kom där en tvi-velaktig vindpust eller det allra finaste misstänkta ljud, så var han känslig som en seismograf.

Lika ofta som man får se storviltet på Afrikas stepper, lika sällan får man se det i den indiska djungeln. En djungel i Indien kan vara bokstavligen full av vilt och man kan vandra fram igenom den hela långa morgonen, utan att få sitt öga på något annat än en flyende hjort, en flock apor och de tusentals fåglar, som sväva mellan träden. Men för den som »har näsa» som en elefant är naturligtvis den tätaste djungel på ett sätt som ett genomskinligt glashus att gå uti. De flesta gånger den lille elefanten varnade mig, fick jag aldrig se den han hörde eller kände lukten av. Mången tiger och panter smög också säkert ur vår väg, utan att vi märkte någonting, där vinden låg ifrån oss. Bufflarna rusade plötsligt åstad som en hästflock, när de fingo väder av mig och elefanten. Detsamma gjorde de flesta

enhörningar. Det var tröstlöst att med en kamera försöka smyga sig på dessa lyhörda djur i denna djungel, där löv och torra strån knastrade under stegen. Men två gånger hände det, att en enhörning fick för sig, att han ville nogare undersöka, vad som kom där i hans spår. Ena gången var det en gammal tjur, som bröt ut ur tätningen i allt sitt majestät. Där stod den pansrade jätten och sökte oss med sina små plirande ögon. De spetsiga faunöronen klippte som på en häst. Stoften från de sista tunga stegen drev sakta som en rök omkring detta obeskrivliga kantiga huvud, som försatte ens tankar till tider före Adam. Vid knäppningen av kameran svarade ett ilsket frustande som ur en överhettad ångmaskin, och i nästa ögonblick stod bara stoftet kvar som en sky över det vajande gräset, där vidundret hade försvunnit. Då vände jag mig om för att se på elefanten. Men han var inte där. I det plötsliga brakandet av pansardjurets flykt hade jag inte hört, att Lookra för en gångs skull hade tagit till harvärjan och kommit ihåg, att elefantmor var ett säkrare skydd mot sådana troll än alla mänskliga frestare med socker i fickan.

Nu tog det över en vecka att på detta sätt på elefantlyggen och till fots ströva igenom de viktigaste sträckorna av enhörningens djunglar i landet mellan Bhutan och Coch Bihar, innan det var mig möjligt att få någon uppfattning om, hur djuren levde.

Mitt intryck av denna första recognosering var, att om inte den enskilde pansarnoshörningen vandrade tjog-

tals kilometer varje natt, så borde här ovillkorligen och glädjande nog finnas ett större antal av de kostbara djuren i livet, än vad deras beskyddare hade befarat. De räknade spåren tydde därpå. Men hur skulle jag lägga fram bevis? Landskapet på båda sidor om Torsaflodens bädd växlade från stora vidder av hög gräsdjungel, inblandad med glesa träd, till band av snärdjungel, övervuxen med slingerväxter och fylld av en så övermåttan frodig undervegetation av örter och bladväxter, att ridelefanterna hade möda att bryta sig fram där steg för steg. Det säger sig självt, att en människa i sådan växtlighet var tämligen maktlös. I denna snärdjungel lågo de flesta enhörningarna gömda i behaglig skugga om dagen, helst i någon sumpig sträcke, där fukten gav svalka åt omgivningen. I samma djungel, där det fanns stora skuggiga träd, hade gaurtjurarna sitt käraste tillhåll, medan vattenbufflarna föredrogo de ställen, där det var dypölar dolda i det höga gräset. Däremot låg tigern hellre i de torra bältena, ehuru också han gärna i närheten av svalkande vatten.

Emellan dessa väldiga områden av hushögt gräs och smalare band av snärdjungel lågo öppna sträckor, där gräset tidigare blivit avbränt, och här spirade nytt grönt mellan de halvt förkolnade styva strån, vilka ännu stodo kvar i det gamla, och gjorde, att en människa tog sig ut som en padda i en åkerstubb, när hon försökte ta sig fram där.

Här vandrade enhörningar och vattenbufflar ut för att beta, när det blev svalt mot kvällen, vilade där det

passade dem en stund på natten och återvände betande till sina liggställen i snårdjungeln mot morgonen, en del av enhörningarna först någon timma efter soluppgången. Det var då jag hade mina bästa chanser att fotografera dem.

Ute på dessa avbrända marker kunde man ur avtrycken av deras trehovade fötter i det tunna stoftlagret efter askan läsa som i en bok om vad djuren företagit sig. Enhörningarna togo gärna ett gyttjebad på eftermiddagen inne i djungelns fördolda dypölar. Det kunde man se av ävjan, som droppat kring deras spår, där de kommit ut till betet om kvällen.

För att nu kunna få något begrepp om hur många enhörningar, som rörde sig inom djunglerna kring Torsaflo den, började jag med att i centimetermått mäta de olika djurens spårstämplar till längd och bredd. Dessa spårstämplar ritade jag utav i ett register, som jag bar i fickan för att försöka att kontrollera hur stora områden det ena eller andra djuret strövade över på sin nattliga vandring. Det gick mycket bra med några av de allra största djuren och med ett par av de minsta. Efter kalvar såg jag de första veckorna endast två spår. De följde var sin mor och ingen av dem var liten. Den ena är den lustiga figuren här, som jag just fick en bild av, när han skuddar stoftet av sina fötter, så att det ryker om de korta benen. Det är egendomligt att tänka sig, att en sådan kalvstackare kan vara värd tvåtusen pund sterling — säger 36 000 kronor — om han blir infångad.

Men jag missräknade mig på möjligheten att på detta sätt hålla reda på bestarna. Genomsnittet av dem hade alltför lika spår. Om det hade gått för sig att följa slaget av ett enstaka djur på samma sätt, som man i lämplig terräng hos oss kan följa ett älgspår eller spåret av en ensam elefant i Afrikas glesa skogar, så hade vi varit hjälpta. Men här kom man vid spårning förr eller senare till ett ställe, där djuret gått in i så tät snårdjungel, att varken Lookra eller jag kunde ta oss fram där. Och fastän jag aldrig lyckades få se två enhörningar tillsammans, utom de gånger där kom en ko med kalv och den enda gång jag kom på en gammal tjur ute på kärleksäventyr, så hade de den vanan att gå i varandras spår så ofta, att man ständigt tappade bort vilket djur det var man spårade.

Därmed skall visst inte förstås, att de ständigt vandrade samma stigar. Tvärtom var det så, att hela deras djungel var genomkorsad av ett nät av Rhinoceros- och buffelstigar, och väntade man vid en av dem med en kamera, så var det tyvärr nittio procent utsikter att de tre eller fyra enhörningar, som strövade fram inom den delen av djungeln just den kvällen eller morgonen, valde en av de fjorton eller tjugoåtta andra stigar, som stodo till deras förfogande. Det behövdes för övrigt bara lite olämplig vind för att fördärva alltihop, ty om deras synförmåga var svag, så var deras luktsinne så mycket finare.

De gamla uppgifterna om att den indiska noshörningen dagligen eller varje natt besöker samma ställe i djungeln

för att där avlämna »åkerens guld» bekräftade sig på ett helt annat sätt än jag förstått det. Det föreföll snarast vara så, att där en Rhinoceros hade lämnat sin tribut, som för övrigt liknade märkena efter en gigantisk häst och spred en liknande frän lukt, där stannade gärna nästa förbifarande och gjorde sammaledes. Men det kunde även på de mest besökta ställen, som på bilden här, vara flera dagar mellan besöken. De hade påtagligen flera ställen att stämma möte på. Deras spår voro snart sagt oräkneliga, därför att de rörde sig så mycket, och det voro de tydligen själva också, åtminstone för mig, ty ännu efter de första veckorna kunde jag inte säga om där fanns fem eller femton enhörningar i Torsadjunglerna.

Då företog jag mig att begränsa mitt arbete till ett enda djungelområde på omkring tjugo kvadratkilometer öster om Torsafloden och gränsande upp till vårt läger. Här hade skogsväsendet nyligen brutit fram en milslång väg genom den tätaste gräsdjungeln. Dessutom skars den angränsande skogen, som med små avbrott sträckte sig ut över hela östra Bengalen, på flera ställen av så kallade »firelines», flera kilometer långa och fem sex meter breda rödjningar, från vilka snår och gräs en gång om året blevo borthuggna för att man där vid hotande skogsbrand lättare skulle kunna hejda elden. Denna väg och dessa »firelines» korsades på ett otal ställen av vildjurens stigar, och det var genom att systematiskt vakta dem, som jag slutligen lyckades få reda på, ungefär hur många enhörningar där fanns.

»Allt tänka sig att en sådan kaloslackare kan vara värd 56 000 kronor!»

En mötesplåt, med märken efter gamla och nyare besök.

Hade det varit någon annan tid av året, så hade där säkert inte varit så många inom ett så jämförelsevis litet område. Tidigare på vintern hade djuren, efter alla uppgifter, varit mera fördelade på båda sidor om floden, och när monsunen en gång i April kom och dränkte landet i regn, kunde man söka dem var som helst från bergen i Bhutan ner till Coch Bihars sista djunglar ovanför den bengaliska slätten. Orsaken till att enhörningarna just nu voro mera samlade här än någon annan stans inom området låg dels uti att här var den största rikedomens på vatten i rännilar och pölar på samma gång som de av människor mest ostörda betesmarkerna, men framför allt uti det, som jag först senare fick belägg på, att enhörningarnas parningstid inföll någon gång omkring slutet av mars månad.

Nu gjorde jag mig bäst jag kunde en karta över djungeln med den enda vägen och eldlinjerna utdragna, och så red jag på elefant varje morgon under en veckas tid utav en sträcka av åtta till tolv kilometer av dessa linjer och märkte varje ställe, där enhörningar hade gått över. För varje spår skar jag en blomsterpinne' av ett grässtrå. Hade djuret gått åt öster, sattes pinnen i östra kanten, och hade det gått åt väster, sattes den åt den sidan. Dessutom hade jag mätt spårstämplarna här också och antecknade vilket djur, som gått här eller där. För att vara säker på att inte räkna samma spår två dagar å rad hade jag ett par infödda i följe, som med gräsruskor sopade igen de märkta spåren i stigarnas stoft eller fyllde dem med lerklumpar, där det var lerigt. På det sättet

fann jag snart, att här rörde sig minst åtta olika Rhinoceros, varav två av spåren att döma voro stora och en var kalven på sid. 107.

Under denna vecka sågo vi flera gånger noshörningar korsa stigarna framför och bakom oss, och en av dem höll på att springa omkull en av mina medhjälpare, som mötte besten, där det var trångt i gräset. Annars hände det just ingenting. Men när jag räknade blomsterpinnarna efter registret visade det sig, att en stig hade korsats av t. ex. fem spår på sju dagar, en annan av två, en tredje och en fjärde av inget alls, men en femte av icke mindre än elva spår o. s. v. Då sökte jag efter min hemgjorda karta över djungeln ut små grupper av de mest begagnade stigarna vid ställen, där de löpte i närheten av varandra, och lade mig skiftesvis i förhåll för dem med mina x-apparater så gott som dag och natt i fjorton dagar. När de tre veckorna voro förbi, hade det lyckats mig att taga bilder av så vitt jag kan förstå varenda enhörning, som hade sina vägar genom denna djungel. Om mina upplevelser med dem skall jag berättas mera sedan. När jag lade upp bilderna i rader, så visade de nio olika djur. Det kunde man kalla en inventering. Några av dem kände jag väl till utseendet och hade lyckats få i kameran förut. Av somliga hade jag tre fyra bilder från olika sidor av deras lekamen, vilket var lärorikt, enär det bästa sättet att fastställa identiteten av de ofta förvillande snarlika djuren var att jämföra de »stjärnbilder», som de egendomliga runda upphöjningarna på deras hudpansar visade. Ett par av

Den enhörning som oflast mötte mig i djungeln.

Samma djur från andra sidan. Denna enhörning är en ko i sina bästa år och mor till kalven på sid. 107.

de enhörningar jag lyckats fotografera i djunglerna på andra sidan om Torsafloden, kommo aldrig i min väg på denna sida. Dessa bilder tillsammans med mina erfarenheter och anteckningar om djurens spår gåvo hållhakar för en uppskattning över, hur många enhörningar där i allt kunde finnas i livet av den indiska enhörningen i de trakter jag sökt genomforska. Så långt mina beräkningar visa måste där denna vår 1932 ha funnits tjugu till tjugofem djur, och enligt de säkraste upplysningar som lämnats mig på stället om angränsande djungler tror jag, att den bengaliska stammen detta år hållit trettiofem till fyrtio, snarast närmare fyrtio. Men detta är då allt som finns kvar på Bengalens jord av detta sagans vidunder, som mänskligheten gjort sitt yttersta att utrota.

Denna korta skildring av min jakt efter enhörningen varken rymmer eller är rätta platsen för ett försök till utredning över, vad som i övrigt kan finnas kvar av de i sin helhet utdöende asiatiska noshörningarna. Det tillhör kommande vetenskapliga verk att försöka insamla säkra uppgifter om dem, och måhända kunna då mina rön från den bengaliska djungeln vara till nytta. Det är det förfärliga, att utrotningen går så snabbt, att de uppgifter, vilka så långt möjligt insamlas i år, redan nästa år räknar med stammar, som under tiden för alltid försvunnit. Där funnos en gång, utbredda över stora delar av borte Indien och de största Sundaöarna, ytterligare två arter *Rhinoceros*, båda långt mindre än den mäktiga enhörningen i Indien. Den större av dem, den så kallade javanska noshörningen (*Rhinoceros sundaicus*),

som för övrigt liknar enhörningen i horn och gestalt, lever på Java och i Burma. Den påstås också en gång ha skjutits i Bengalen. Men nästan alla upplysningar i den vetenskapliga litteraturen om de asiatiska noshörningarnas förekomst äro luft, dels därför att djuren i många fall för fyrtio femtio år sedan äro försvunna från det uppgivna hemvistet, dels därför att de mer eller mindre vetenskapliga skribenterna inte gitta skaffa sig färska uppgifter, utan bara skriva av varandra i en evig kretsgång. Dessutom behövs där blott en enda amerikansk expedition, för att världspressen strax skall fyllas av vilseledande uppgifter. Ett exempel må vara nog. En »American gentleman», Mr. Vernay, som funnit en angenäm sport uti att skjuta ihjäl stora sällsynta djur för amerikanska och engelska museer, proklameras för liden vinter i »The Malayan Times» såsom den lycklige skytten av den sista javanoshörningen i världen, som han under sedvanlig livsfara uppsökt och nedlagt på Malacka. Samtidigt har guvernören i Burma sagt mig, att där, enligt rapport, skall leva fyra sådana noshörningar i en djungel i Salveendistriktet i södra Burma. En tid senare får jag på min fråga svar från de holländska myndigheterna på Java, att man där nyligen har avsatt ett område av 37.500 hektar till skydd för »a few dozen» av samma javanoshörning. Får jag be om nästa amerikanska triumfator!

Det återstår den tvåhornade noshörning, som bär namnet *Rhinoceros sumatrensis*. Den är jämfört med enhörningen ett litet djur och har lättare motstått förföljel-

serna, därför att den lever i svårtillgängliga skogs- och bergstrakter spridd över hela bortre Indien och de stora öarna Borneo och Sumatra. Dess horn äro också så obetydliga, att den inte lockat en sådan mängd giriga förföljare i sina spår. Å andra sidan äro folken i bortre Indien långt mindre under regeringarnas kontroll och de äro ännu farligare fiender till dessa djur, än vad indierna äro för enhörningen, därför att indierna inte äro så modiga jägare som burmeser och malajer. Man får inte heller glömma, att enskilda stater på de indiska halvöarna äro regerade under ett envælde, som en dag för eller senare måste sluta med revolution. Den dag det sker kommer naturligtvis »stamping out» metoden att tillämpas på enhörningar och enväldshärskare om vartannat. Den enda av de tre asiatiska noshörningar, som det finnes någon större utsikt till att i längden rädda från utrotningen i Indien är enhörningen i Assam och Bengalen. Hur det kan gå med dem, som finnas kvar i den smala strimman djungel nedanför bergen i Nepal är mera ovisst. I Nepal tillåter nämligen härskaren ännu att djuren offras, när så kallade högt uppsatta jägare komma på besök. Så har det till allmän häpnad denna vinter hänt att ett engelskt jaktparti inbjudits att jaga i Nepal, och att därvid sju enhörningar blevo nedskjutna.

Sådant är dessbättre otänkbart inom angränsande engelskt territorium, där samma vinter i Bengalen en indisk mangelomdrivit en mönstergill lag till de sista noshörningarnas skydd. Den som skjuter ned dem där, betraktas

och behandlas som en brottsling. Huruvida stammen därmed i längden skall kunna räddas för utrotning avhänger i första hand utav, om Bengalens myndigheter skola hava intresse och kraft nog att sätta bakom sina ord i denna skyddslag. Att det lyckats skogsväsendets chef i landet att med övermänskliga ansträngningar rädda Bengalens enhörningar tills nu är ett underverk. Ännu äro de där. Ännu ha de en sträcka djungel att leva uti och ännu äro de många nog för att långsamt fortplanta sitt släkte. Det ger mina bilder här bevis på. Men varken tryckta ord i lag eller ett par enskilda mäns berömda nit därute i djungeln kan i längden rädda jordens sista enhörningar från undergång. Det kan endast den världsopinion, som beveker en ledande vilja i världens mäktigaste rike att påbjuda, att den indiska regeringen med alla till buds stående medel skall förhindra, att den verkliga urbilden till enhörningen i det brittiska »coat of arms» försvinner från det brittiska imperiet och från jorden.

KAPITEL VII.

Vad kamerornas och mina ögon nu sågo av Bengalens kungliga vilddjur under dessa sjudande heta veckor strax före monsunen, berätta bilderna här den bättre delen av. Den sämre delen, alla de misslyckade och dåliga plåtarna, som min fumlighet och felkonstruerade apparater varit orsaken till och som inte synas här, skall jag gärna bära förargelsen över ensam. Ty det som hände, när jag fick dem, var värt att uppleva. Om jag skulle försöka att skildra bara hälften av allt det som begav sig därute i djungeln vid mina envisa försök att få bestarna i kameran, skulle mina förläggare vrida händerna över att få en bok, som vore minst fyra gånger så tjock och lika mycket för dyr, och därför skall jag endast berätta om de enstaka bilder, vilkas negativ jag själv gång på gång och hundra gånger tagit fram där ute i tältet om kvällen och hållit upp mot ljuset från min stormlampa för att försöka se mig mätt på enhörningarnas fantastiska gestalter eller uttrycket i den strimmige människodödarens ansikte.

Se blott på pansarkolossen här, där han kommer skriande i det tropiska månljuset med de spetsiga öronen lyssnande ut i natten och sin misstänksamma blick vänd mot kamerans glimmande öga. Finns det något djur på denna jord, som mera förtjänar att kallas ett vidunder? Finns där någon varelse till, som bättre gjort skäl för namnet enhörning. Undra på om mina händer darrade, när linjen av hans oerhörda bog långsamt, med tyngden av ett skepp som seglar ut från dunklet, sköt fram ur

djungelns skuggor. Är det icke inför denna bild förståeligt, att en människa gärna beger sig till andra sidan jorden och är ute dagar och nätter för att få denna anblick.

Om Du, som läser detta, blott för en enda natt kunde dela min plats på elefantryggen eller bland slingerväxterna och uppleva en skymt av det, som mina tusen vakans timmar i Indiens djungler beskärt mig. Ty ingen beskrivning och inga bilder allena kunna återgiva denna betagande spänning, som fyller Ditt sinne när skymningen hastigt höljer snåren och vilddjurens steg börja rassla genom markens torra löv en stilla natt i tropiken.

Faran —? Asch, låt farhågan för faran fara. Det kan vara lika farligt att gå tvärs över Strand i London eller Champs Elysées vid Etoile, om man inte ser sig för. Men vi skola se oss för i djungelns gränder, och blir det kusligt för en minut eller två, så lägg handen på den tunga studsarens stålpipor. Det hjälper för Ditt oroliga hjärta som ett stycke kallt järn på en enkestöt.

Kom med bara. Vi skola ta den gamla elefanten »Oh Pärla av Silver», från vars höga rygg en buffel inte ser så skräckinjagande ut. Hon har sjuttio års erfarenhet i djungeln, och hon kan skilja lukten av en tiger från lukten av en björn på hundra meter lika säkert, som Du kan skilja lukten av kardemumma från kanel, när Du har dem under näsan. Hon går inte så fort som de yngre elefanterna, ty hon har släpat timmer i urskogen, innan Du var född, och gör än i dag ett ryckande vid varje steg för att få den tunga timmerstocken i sitt ele-

»Finns det något djur på denna jord, som mera förtjänar att kallas ett vidunder?«

En »kavital» sambar.

fantminne med sig. Men hon stannar oombedd, när enhörningen nalkas, och hon tänker sig länge för, innan hon vänder svansen åt en randig katt, han må vara hur stor som helst.

Skynda på lite. Bråka inte med handskar och moskitonät. Det tjänar ingenting till, ty Du blir biten ändå, och det är inte ute i djungeln, utan hemma vid lägret, som Du får den dödliga febern av moskitos, som äro smittade genom att suga blod av folk, som komma från byn. Men tag läder över benen, ty elefanten ser inte att böja undan alla taggiga kvistar i mörkret, och rispor i köttet äro inte hälsosamma i det här klimatet.

Där kommer elefanten. När hon nu lägger sig på knä för att taga emot oss på säckvävssadeln, så försök inte äntra från sidan, utan stig upp på hennes utsträckta bakben, tag ett stadigt tag i sadelrepen och klättra opp med ett knä på vardera sidan om hennes sista kotor. Håll sedan fast i repen, när hon reser sig. Så där, Du gamla trogna elefant. »Mutt, mutt, Chand Moti» — »Skynda Dig, Oh Pärla av Silver». Vi måste vara förbi den gamla enhörningens stig innan mörkret är över oss, ty han kan ha ett horn i sidan till vem som helst, som möter honom den tiden på hans väg till betet. Nu dyka vi in under djungelns evigt gröna valv. Böj huvudet i tid för grenarna. Skogen här är inte byggd för att det skall sitta sådana naturens utväxter som människor på ryggen av elefanter så höga som »Oh Pärla av Silver».

Om det var en tiger, som sprang förbi där? Nej, det hörs inte på det sättet. Det var en gammal sambarhjort,

som är slug nog att bege sig till vattenstället en stund innan vår trogna vaktarinna gör sin aftonrond kring lägret. Jag tror han kommer så tidigt för att inte törsten efter dagens hetta skall göra honom mindre påpasslig när han möter henne, vilket han har gjort många gånger. Märkligt att han alls kan vara i livet, som så länge har delat den här jungeln med henne. Han måste vara mycket äldre än hon, bortåt femton år. Se bara hur grova horn han bär. Sambarn i Bengalen får aldrig långa horn. Men grovleken är det ingenting att anmärka på. — Nej, en tiger hör man inte alls på det sättet. Det är inte så hårda slag mot marken av hans fötter som av hjortens klövar där. Om tigern också går fram i fullt språng, så hörs det ändå alltid, att han har silkesvantarna på sig. Det är ett särskilt ljud från tassarnas nedslag hos en stor katt i språng, som ett övat öra inte så lätt tar miste på. Det är likadant hos lejonet, men det har tigern så tämligen utrotat i Indien, så att någon förväxling behöver inte förekomma. Förresten är det så med tigern att — — nej, låt oss inte börja tala om tiger nu, för då vill det aldrig ta slut, och vi äro inte ute efter den randige i natt.

Var snäll och sitt inte så långt framme med skorna över sadelhörnet att Du gör illa åt elefantens öra med sulan och åt mahoutens ben med klacken, ty båda två äro så tåliga, att de ingenting säga även om det går håll.

Klockan är strax halv sex. Det mörknar om en timma. Skynda på, »Oh Pärla av Silver».

Om vi ha höns i närheten? Därför att där gol en tuppl!

Kukeliku! Ja, visst ha vi det. Djungeln är full av dem. Se på den gynnaren, han springer där i snåren, och han ser ut som en vanlig bantamtupp därhemma. Men det konstiga är, att han gal om kvällarna också härute.

Hur Mahouten styr elefanten utan att säga ett ord till den? Genom att röra den vid öron och hals på olika sätt med sina tåspetsar. Det är inte så märkvärdigt, som det ser ut. Men märkvärdigt är, att man kan fånga in en elefant som är tjugo trettio år gammal, ett fullständigt vilt jättedjur, som anfaller allt och alla i raseri över sin plötsliga fångenskap, och så — efter ett halvår — ha dessa spinkiga indier utan våld och utan svält tämjt denna samma elefant så, att den lydigt släpar timmer i skogen eller bär oss på sin rygg genom djungeln.

Den indiska djungeln är full av under. Ja väl är den det. Men det är egentligen hela jorden, där inte människorna fullständigt fördärvat den med sina skräphögar. Det finns blott ingen del av världen, som så fångar vår fantasi som dessa landen öster om Suez. — Nej, det gör ingenting om vi tala; blott vi inte tala högt.

— Varför trädgrenarna vaja därborta? Det är bara en flock apor, som mot kvällen äro på väg till en säk-rare trakt för att övernatta. — Vem som hotar dem här? Det gör pantern — den lille pantern, som har lätt att klättra, och den store pantern, som är lat att klättra. Därför söka aporna gärna sitt nattkvarter i höga träd djupt inne i skogen, där tigern håller till och deras dödsfiende inte så gärna stryker omkring på natten. Pantherkanaljerna bruka jaga dem parvis. Den minste klättrar

upp i träden, kryper ut så långt grenarna bär honom och skakar ner de vettskrämda apstackarna som mogen mango till den större kamraten, som lurar därefter färdig att ta emot.

Är det grymt, säger Du? Det kan man naturligtvis säga. Men då är det också grymt, när Du äter opp en nackad kyckling, som Du om kvällen lömskt har hämtat ned från hans sovpinne. Så mycket mera som Du kan leva av potatis och spenat, men det kan inte pantern.

Om han är efter dem nu? Nej, absolut inte. Då skulle aporna svära och föra ett väsen som hördes långt väg. Det göra de ofelbart, om de få ögonen på den fläckige vid dagsljus. Det är deras fason att varna varandra. De skrika lite på samma sätt som människor för att inge sig själva mod. De skälla ut tigern också, när han kommer förbi, och förfölja honom långa stycken från träd till träd, överösende honom med ovett, vilket egentligen är mycket otacksamt mot honom, som aldrig gör dem något illa, utan tvärtom med sin närvaro håller dem pantern från livet. Om du får höra aporna svära i djungeln, stå för all del stilla och håll ögonen öppna, ty i nio fall av tio är det en stor katt ute och går.

Nu äro vi strax ute i gräsdjungeln. Ännu ha vi gott ljus en halvtimme. Se här, nej här nere på stigen framför elefanten. Ser Du de breda spåren med märken efter tre hovar i framkanten? Det skiljer dem strax från de rundare elefantspåren. Det är spåren efter den gamla enhörningen. Han har kommit ifrån moraset här bredvid efter sitt gyttjebad förra natten. — Om han kommer

Tiger i språng.

»Besinna att han väger bortåt trettusen kilo.»

förbi här i kväll? Knappast. Han har den förargliga vanan att aldrig gå två nätter å rad på samma ställe, och tror man att han kommer där varannan, så missräknar man sig lika illa. Det har jag gjort gång på gång. Men se hur han har trampat i den sumpiga stranden i gräset där och vältrat sig i dyn. Besinna att han väger bortåt tretusen kilo. Det är förunderligt, att han inte sjunker i dyn och inte kan ta sig upp igen. Det har förövrigt hänt med sådana djur flera gånger, men vanan förärvs inte så lätt, ty infödingarna hitta dem och ränna sina spjut i dem i deras hjälplöshet.

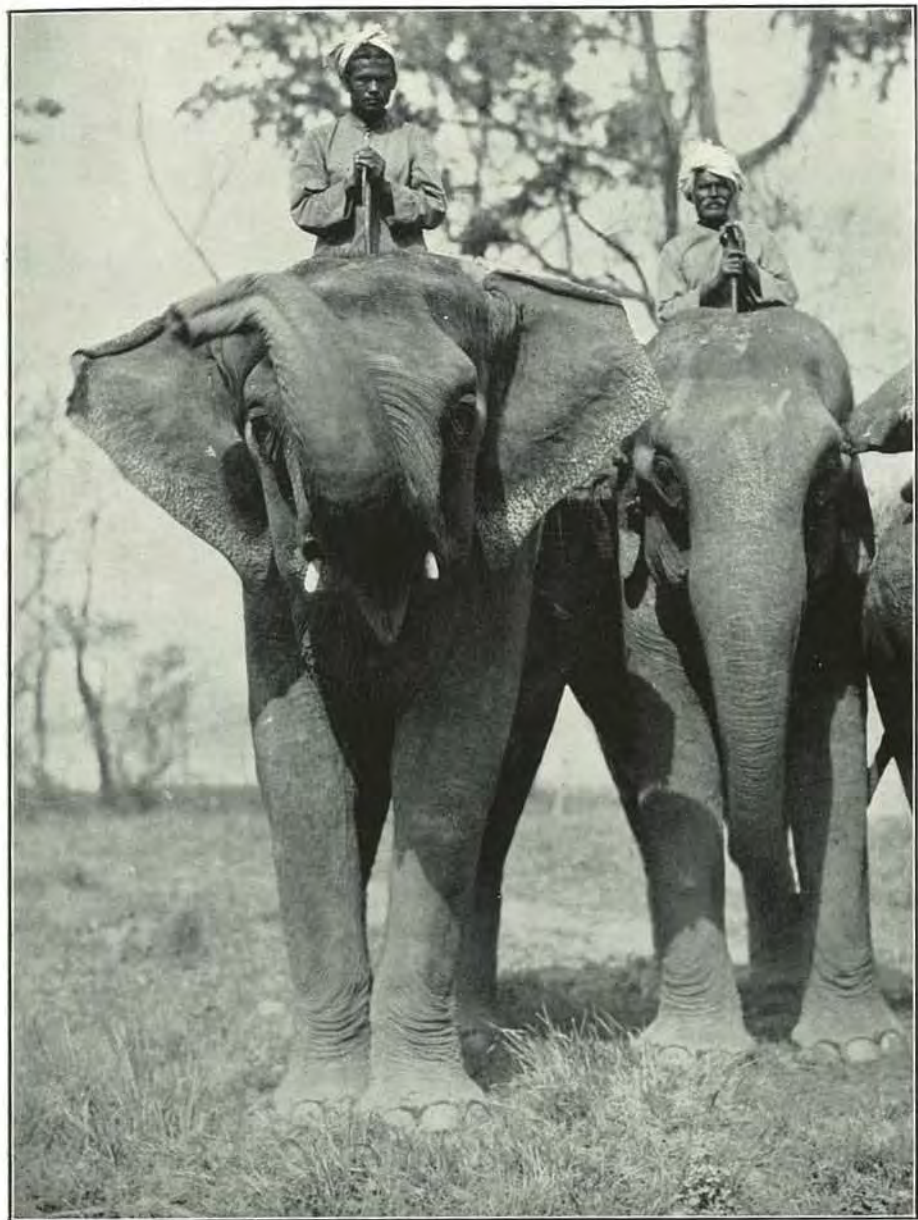
— Vad de göra med en död enhörning? Hugga av hornet och springa sin väg för att sälja det till opiumsmugglarna i Calcutta eller Bhutan. Om de äro ostörda ta de också vara på blodet och alla möjliga kroppsdelar till medicin. Till och med de annars så nogräknade brahminerna få äta köttet, så det är en lönande slakt. — Om indierna äta andra vilda djur från djungeln? Ja, det beror på vad djur det är och framför allt på, vem som skall äta det. Indierna äro ju ännu mer än vi där hemma delade i kaster, som efter bästa förmåga förakta och försöka sitta på varandra. Och vad den ena kasten äter, det spottar den andra på. Det är naturligtvis prästerna, som ha sin hand med i all vidskepelsen och sin förtjänst på den. Den som tillhör lägsta kasten, som ingenting har att betala med, får äta vad han gitter. Men han får ju inte heller komma i närheten av de guldsmyckade tempeln eller i åtnjutande av saligheten.

Förresten kan den indiska dieten vara nog så över-

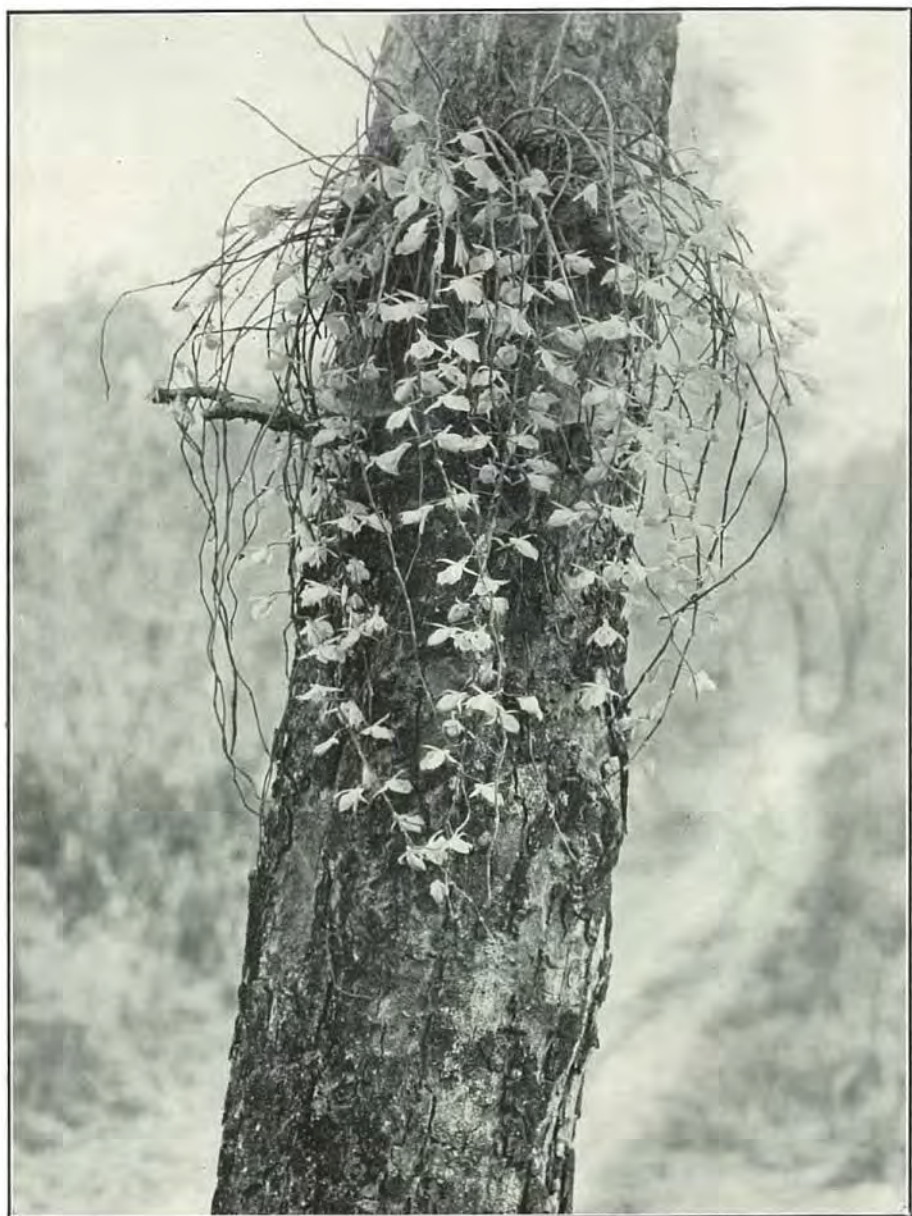
raskande. En hindu, som äter kokött, blir evigt förtäpad, och det är hemligheten med att de vilda bufflarna ännu inte äro utrotade i Indien. Men här finns hinduer, som äta tigern, som i sin tur har mer kokött i magen än någon kristen hund. Härom dagen, när jag sköt en tiger, som kom mig lite för mycket på tvären i djungeln, och sedan höll på att draga pälsen av den randige, fann jag mig plötsligt omgiven av en hop infödda, som ville ha tigerköttet. Det tillhörde deras kast förklarade de. Mitt i den väntande kretsen stod min gode vän mahouten från Nepal, som är buddhist, och bad om tigers hjärta. Det skulle inge mod hos den, som förtärde det. I hastigheten gav jag honom det i stället för att äta opp det själv. Men här är ju så varmt, att man inte orkar tänka sig för.

Sitt lite högre opp på elefanten. Den här sadeln, som ju bara är en hård madrass av jute med halm uti, vill gärna glida ner, om tyngden kommer för mycket på ena sidan. —

— Det är intressant att rida på elefant i djungeln? — Ja, jag vet ingenting i världen som ständigt så lockar mig att göra om och om igen, som att sitta opp på en av de här trogna bjässarna och sakta och tyst skrida fram genom djungeln, där orchidéerna hänga ned i knippen från trädstammarna. Man är i en annan värld, när man kommer opp på elefantryggen, precis som när man flyger. Och det är förunderligt, hur tyst en elefant kan gå fram genom skog och snår. En gång i Afrika, när jag låg gömd i gräset och väntade med kameran på ett

»Oh Pärla av Silver.»

Djungelns orchidéer hänga ned i knippen på trädstammarna.

annat djur, fann jag mig plötsligt omgiven av en fridfullt betande flock elefanter. Jag hade inte hört ett ljud av deras steg, förrän de voro tätt inpå. Först knastrandet av elefantgräset mellan deras tänder varskodde mig lite brådstörtat för besöket.

Nej, jag har aldrig skjutit ett skott på en elefant och hoppas att aldrig bli nödsakad till det heller. — Om den vilda elefanten är farlig? Visst är han det. Elefanter i hjordar kan man gå tätt upp till, utan att just riskera någonting, om man nu inte skrämmer en mor som har kalv med sig. Djuren i en elefanhjord vilja liksom inte gå ifrån varandra. Däremot händer det ofta, särskilt här i Indien, att det uppträder en ensam gammal elefanthanne, en så kallad »rogue», som för en tid går bärsärkagång mot allt misstänkt han möter, och han är ungefär det värsta man kan råka ut för. Om han är brunstig, drar han sig inte för att gå löst på ridelefanten, som Du sitter på, och då är det bäst att hoppa av i tid.

Varför mahouten tog elefanten i en båge förbi det stora trädet där? Vänd Dig om och se. Där hänger en mörk klunga halvvägs upp på stammen. Det är Indiens beryktade svarta bin, som tigern och Du och jag ha lika mycket skäl att akta oss för. Om inte mahouten hade sett dem i tid och gått undan, så kunde vi haft hela svärmen på oss. De äro verkligen »ilskna som bin». Nästan alla djur i tropikerna äro häftigare till lynnet och snarare att angripa än djur av samma släkte i våra länder.

Vad som händer, om man stöter på dem i mörkret, när man inte kan se sig för? Det har jag Gud ske lov aldrig råkat ut för. Det är bäst att inte tänka på. Börjar man fundera på alla möjligheter till obehag i djungeln, så törs man till sist inte gå där. Å andra sidan är det bäst att vara lite på sin vakt hela tiden, och framför allt att hålla ögon och öron vidöppna. Luktsinnet sköter elefanten om.

Där går ett enhörningsspår på stigen igen. Ser du det lilla runda spåret bredvid. Stig av ett ögonblick här och se. Ja, vi hinna ändå. Vi ha inte så långt kvar. Det är efter den lilla kalven, som jag först fick tag i för ett par dagar sedan. Jag tror, att den gamla enhörningen måste ha fött honom, medan jag har varit här ute, och att hon höll sig gömd med honom inne i den tätaste sumpmarken första tiden. Nej, hon lämnar honom inte. En sådan liten kunde tigern ta. Det var hon, som körde opp två av djungelvakterna här i träden och gick och vaktade dem en dag i förra veckan. Tacka för att hon är rädd om den bytingen och misstänker tjuvar överallt. Han är ju värd två tusen pund. Det roliga är att jag hade fått en bild av honom, innan jag visste om det. Det är möjligt, att jag hade sett spåren av modern förut och förväxlat dem med någon annan enhörnings spår. En kväll kom hon ut ur det höga gräset just här och gick rätt på två av mina apparater, så att jag fick en bild av henne framifrån och en från sidan. Det är svårt att se spår just på den fläcken, och jag hade ingen aning om kalven förrän vid framkallningen.

»Det var sannerligen huvudet av en liten kalv, som kikade ut under moderns framben.»

En varelse från tiden före Adam.

Som jag visade Dig i lägret, har jag ordnat ett hörn av tältet för framkallning. När det skymmer, låter jag folket släcka alla eldar omkring, för att det inte skall lysa in genom tältduken, och passar på innan månen kommer opp, om den är ute och går. Den har fördärvat en hel framkallning för mig en gång, när jag hade glömt av den. Mörkrumsljus vågar jag inte begagna med de här överkänsliga Isochromplåtarna, som jag väl-signar Agfa för, utan sitter där i mörker och moskitos och vänder mina skålar tills bromsilvret har fått så mycket, att jag vågar lysa på det ett ögonblick med en liten röd lampas för att se, om plåten är färdig att gå i fixeringen. Vid skenet av den lilla lampan såg jag till min häpnad, att där var ett egendomligt föremål under frambenen på den gamla enhörningen i det ena negativet. Jag tordes inte lysa på det mer än ett par sekunder och vågade lika lite tro mina ögon förrän plåten kom ur fixerbudet. Då, när jag tände ljus och ropade till folket därute, att de kunde tända sina eldar igen, såg jag tydligt, att det var huvudet av en liten kalv, som kikade ut under moderns framben. Men där var alltså bara huvudet. Vilken tur att han var där, och vilken otur, att han bara skulle sticka fram näsan. Nu hade jag naturligtvis ingen ro natt eller dag för denna kalven. Djupare in i den sumpiga djungeln, där båda hade sitt tillhåll, vågade jag mig inte. Dels kunde den gamla juana oråd och utvandra till en annan djungel, och dels var de båda indiernas ofrivilliga vistelse i träden den dagen gumman satte efter dem ett varningsord att tänka på.

— Gå in där med en elefant, säger Du? Tack så mycket. Det ska vi noga akta oss för. Om någon Rhinoceros osårad skall angripa en elefant, så är det just en sådan gammal dam med baby. — Varför jag tror hon är gammal? Hon ser ut så. Hon har så stort horn för att vara ko. Visserligen påstår man efter erfarenheter i de zoologiska trädgårdarna att en Rhinoceros fäller sitt horn vart fjärde femte år, men jag tvivlar på att han gör det i djungeln. Nej, det var bara att hålla elefanten snällt ur vägen och smyga omkring hennes tillhåll på alla åtkomliga vildstigar för att uppdaga, var hon hade sina vägar med framtidshoppet. Hon går inte så långt med barnet ännu, och jag hittade snart ut, att hon tog sitt gytjebad var och varannan kväll inne i sumpen här. Då tog jag risken att sätta upp en blytljuskamera där i en buske, och hon kom nästa kväll och tog sin egen bild med gytjiga ben och nerstänkt långt upp på ryggen — ett urdjur, en varelse från tider före Adam. Men hon kom först och hade ungen i skuggan bakom sig. Då satte jag kameran på marken för att få en glimt av ungen, om hon nu kom samma väg en gång till. Det gjorde hon också. Men från en annan sida. Och när hon fick väder av grejorna, som förmodligen förargat henne förra gången, gick hon bus på kameran och slog hela inrättningen i kras. Sen dess har jag inte sett hennes spår där vidare och fruktade med skäl, att hon hade blivit förolämpad och flyttat. Och så häromkvällen, när jag hade satt mig för att vakta på en tiger på ett helt annat ställe, kom hon äntligen, just innan solen

»Där kom hon ännu med skatten i släptåg.»

»Det är gauren, den indiska uroxen.»

gick ner, rätt förbi kameran, fin och obadad, med skatten i släptåg.

Nej, henne får jag nog inte se mer. Det vore för mycket medgång. Men vi skall raska på nu. Det skymmer, och om vi skall få ögonen på någon av de här pansarkolosserna, så skall det helst vara nu, när de bege sig ut på bete.

Jämmerrop, säger Du? Människa, har Du aldrig hört en påfågel? Han sitter därborta i det höga trädet. Här är fullt opp av dem. Han ser inte så mycket ut så här dags, men om Du står på post en solig morgon i det gyllengula djungelgräset, medan jaktelefanterna höras närma sig på drevkedja, och där kommer ut en strimmig tiger och förbi honom en flygande påfågel på en gång, så har Du sett det vackraste, den indiska djungeln har att bjuda på. Men det skall sol till det.

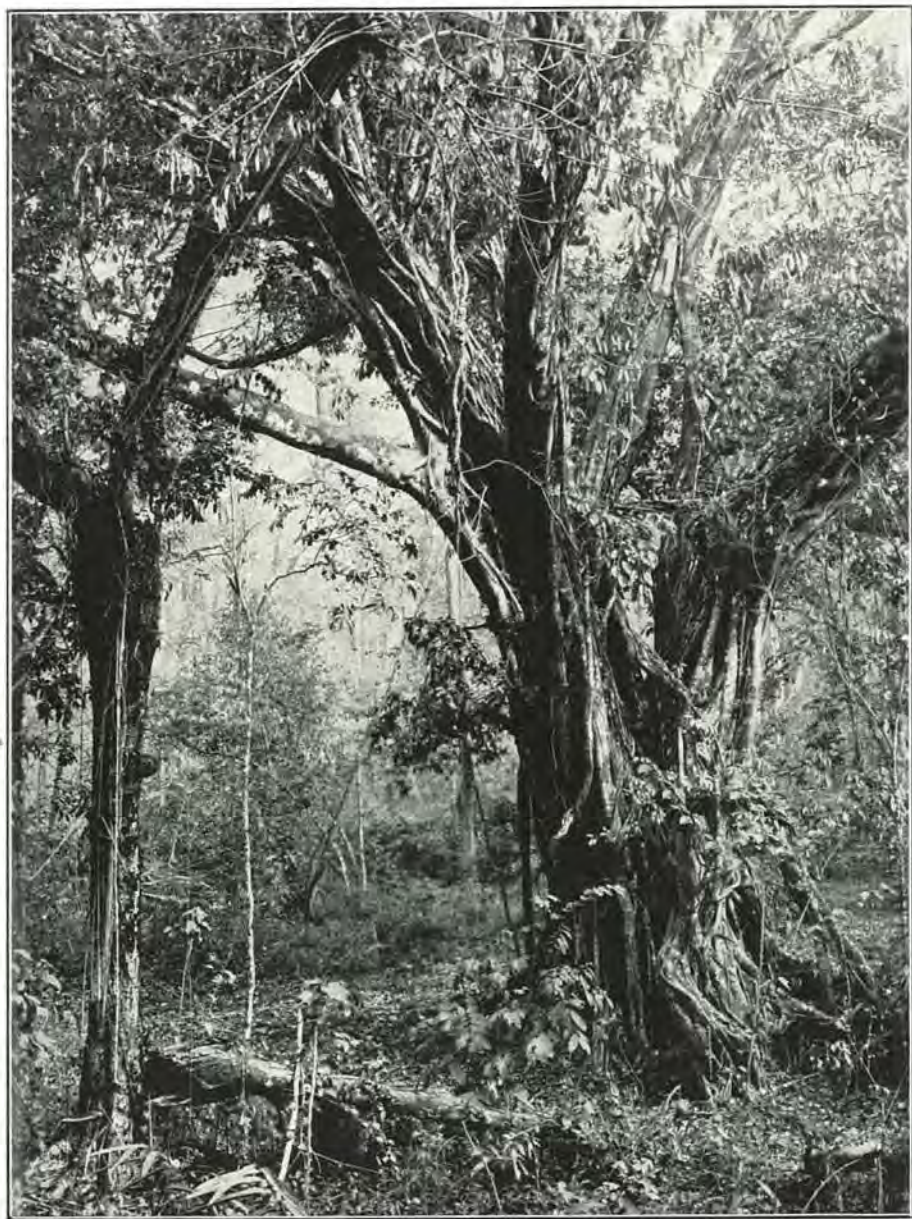
Tyst — var stilla. Jag högg bara tag i mahouten för att stanna elefanten. För all del viska. Se där borta — där — där jag pekar, under de glesa träden, där gräset varit bränt. Nej, det är visst ingen elefant, fastän han ser ut så, att man vore frestad att tro det. Har Du i ditt liv sett en sådan rygg? Det är gauren, den indiska uroxen. Han är en gammal tjur, som envisas att gå kvar härnere i gräsdjungelns hetta långt sedan hans yngre likar i små hjordar ha vandrat uppåt de kyliga skogarna på Himalayas sluttningar.

Se hur hans svarta fäll glänser. Det är endast de mycket gamla tjurarna, som äro så svarta och så stora. Han är den största av alla nu levande bufflar och ett

underbart djur att se i djungeln. Se! Nu drar han redan i vind och går. Det var tur, att vi fick se honom. Annars brukar man blott få se en skymt av hans höga manke, just som han försvinner i djungeln. Det är om honom, som man säger, att han jagar jägaren som en blodhund med näsan på spåret, om han blivit sårad, och ställer sig i bakhåll för den, som förföljer honom. Det sista vet jag är sant, ty det har jag varit ute för, men den enda, som jag har sett komma med näsan på mitt eget spår, är den stora vattenbuffeln här i djungeln, som det lyckades mig att taga en bild utav, just som han kommer ut ur djungelgräset med sänkta horn och med sin glänsande mule vädrande på stigen, där mina spår korsade hans kosa. Den bilden kan jag sitta och se på långa stunder. Den svarta raggen på hans höga manke, de vassa bågade hornen, som äro tigers skräck, det lilla stirrande ögat — det hugger tag i den sista resten av stenåldersmänniska hos en, när man ser på honom. — Varför hans horn äro tigers skräck? Därför att han är den ende i djungeln, som har courage att utan tvekan störta lös på tigern, förfölja honom vart han flyr och stånga och trampa ner honom till en blodig trasa. När jägare ha sårat en tiger och inte våga gå efter honom i djungeln, bruka de driva ut en flock tambufflar på spåret att ränna tigern till döds. Och de göra det. Det hindrar visst inte, att det finns en och annan tiger, som rår på även en sådan där kapital buffeltjur, om han kan smyga sig på honom oförmärkt och hinna få sitt grepp över buffelns nacke, innan han

Vattenbuffeln kommer med näsan på mitt spår.

Ett lämpligt djungellräd att dölja sig uti.

själv har hornen i sig. Men det är bara en och annan gammal grov tiger, som mäktar det, och de äro sällsynta. Här i djungeln finns det en, som jag vet kan det. Men han ser inte alls ut som en vanlig tiger. Han är ett monster. — Om jag har sett honom? Hur visste jag annars, hur han ser ut? Han har slagit fyra bufflar för mig, och jag har kunnat skjuta honom två gånger, men låtit bli för att få hans bild istället och därför, att jag hyser en uppriktig beundran för honom. Det var om honom jag berättade, hur han slog ihjäl bengalesen.

Stilla »Oh Pärla av Silver». »Butt»! Lägg Dig ner så att vi kunna få utav våra tillhörigheter och sända Dig tillbaka, där Du har ditt foder för natten. Ja det ligger en ensam liten by i kanten av djungeln ett stycke härifrån, dit mahouten rider, för att hämta oss vid midnatt, när månen lyser oss hem till lägret igen. Ser Du de där grenarna, lagda och bundna kors och tvärs under slingerväxterna i det gamla krokiga trädet, som lutar över bäcken? Det är en av dessa »machaner», som någon av tjuvbanden i trakten har bundit ihop, för att därifrån skjuta en enhörning, som kommer till vattnet. Vi ha byggt ut den, så att man kan dölja sig två däruppe. Det finns flera av samma slag, som vi ha hittat i djungeln, och på sådana ställen kan man vara säker på, att en enhörning kommer förr eller senare. Nej, de bli inte nedrivna, ty de äro de bästa platserna att fånga tjuvskyttarna vid. Där kan man se dem mot natthimlen nerifrån marken. Djunglernas herre gav mig förresten en vink om att inte onödigt utsätta sig för

detsamma, utan att gå ner ur trädet genast, om några av dessa skulle dyka upp. — Om de inte drar sig för att skjuta på en? Naturligtvis inte. I Assam har regeringen måst kommendera ut trupper emot dem. De äro regelrätta gangsters. Men var inte orolig. De ha varit som bortblåsta från djungeln, sedan jag började operera här med kameror och elefanter. Vi ha hört det skval-lervägen från byn. De ha fått för sig, att jag är hitsänd enkom för att förgöra dem. De tro, att det är svartkonst, jag sysslar med. Och det är det ju också bokstavligen.

Tag fatt i lianen där och äntra upp. — Kan Du inte? Det är ju som den finaste lodlina i en gymnastiksal. Sitt upp på elefanten då igen, så får hon gå under trädet. Res Dig på hennes rygg nu och ta ett säkert tag i grenarna, så är Du oppe. Fyrvik filten och sätt Dig bekvämt, så att Du kan sitta stilla sedan. Tag emot, vad mahouten langar upp till Dig och häng det på grenarna var som helst så länge. Tappa inte Thermosflaskan. Då är allting oppe? Tack, jag får gott rum. Luta Din rygg mot trädstammen och lägg kudden emellan, så att det inte blir hårt i längden. Så ja. Nu går »Oh Pärla av Silver» och hennes mahout och knäcka så många grenar de kunna under vägen, för att hela djungeln skall höra, att de dragit sina färde.

— Nej, det bor säkert inga giftiga insekter i det här trädet. Då hade inte marodörerna valt det. De där herrarna känna sin djungel och sätta sig inte i myrstackar.

Nu få vi viska försiktigare. Märker jag, att något djur närmar sig, så stöter jag Dig sakta i sidan och pekar åt det hållet. Akta mina elektriska ledningar på grenen. De gå till mina apparater nere i snåren kring vattnet. Ja, vi gömde dem där på morgonen, för att vittringen av dem och mina spår skulle försvinna innan kvällen.

Månen kommer upp över skogen om en halvtimme. Vi få lita till hörseln i mörkret så länge. Men ännu se vi en liten stund. Det var synd, att vi inte kunde få ögonen på någon enhörning ute i gräsdjungeln. Ty de finns här runt omkring. De senaste dagarna har det varit flera än förut. Jag tror, det är deras parningstid, som närmar sig. Här står spår efter en ny krabat, en främmande herre med stora fötter, som måste vara en utsocknes resande till högtiden.

Sitt bara stilla och lyssna. Det plaskade i vattnet därborta. Det kan vara ett vildsvin eller en hjort, som elefanten skrämt åt vårt håll. Vänta, nu ser jag det. Ser Du plogstrimman i vattnet, som närmar sig? Tag den stora Zeisskikaren. Det är en nattekikare. Med den kan Du se morrhåren på en tiger, när Du inte längre kan urskilja strimmorna med blotta ögat. Ser Du något? Nu går det upp i land. — En krokodil, säger Du? Det finns inga i trakten. Får jag låna kikaren en sekund? För all del tag den igen och se. Det är en »monitor», en jätteödlå. — Nej, hon hör oss inte på det avståndet. Nu går hon förresten upp i djungeln. Hon rör sig lika bra på land. Det är säkert samma monitor, som härförleden tog en tigers byte i besittning.

En tigrinna hade slagit en ko längre ned längs bäcken här, och jag kom dit tidigt med ett par kameror för att vakta på henne. Tigrarna här i Bengalen komma ofta tillbaka till sitt rov innan solen går ner. Men denna gången uteblev den. Det förundrade mig, ty den var knappast störd av oss. Då kommer denna oerhörda ödla krälände ut ur sumpmarkens gräs bredvid och lade sig över den döda kon som en drake. Och hon åt. Hon gnagde hål på huden med sina hårda käkar och åt både skinn och kött. Det var ju bara en ödla, men det såg ohyggligt ut på ett sätt, som jag inte kan beskriva. Till sist försvann hon i floden. I stället kom senare en sällsynt gäst, en leopardkatt, för att frässa på rovet. Men tigern kom inte igen.

— Hur det gick med den stora tigern, som jag talade om? Jo, jag tog honom till sist, när den besten slog två tjurar samma natt. Men vi skall inte tala så mycket nu. Jag kan berätta det sedan, när vi rider hem på elefanten. Tsss! Hörde du prasslandet bakom oss? Var alldeles stilla. — Enhörningen!

Och medan vi sitta där tysta och med klappande hjärtan, åtminstone jag, rör jag sakta vid Din arm och pekar nedåt snåren på andra sidan vattnet. Du hör länge ingenting annat än djungelns nattskärra, som envist upprepar sitt tvåtoniga lockrop. Du lyssnar, så att Du tycker Dig höra själva djungeln andas, men hör blott febermyggornas stigande sång. Minut fogas till minut så hastigt, som om de blott rinna förbi den som ivrigt lyssnar. Fiskar plaska i vattnet under Dig, och

Jälleöðlan.

Den välloynta leopardkatten.

Du tänker med en känsla av krälande obehag på »monitoren», som kan lura därefter. Nu är det så mörkt, att Du blott kan se de grenar, som avteckna sig mot himmeln och det blänkande vattnet, som speglar den. Skriket av ett djur, som Du aldrig hört och icke känner, når långt från fjärran Dina öron och påminner Dig om döden i djungeln, som alltid vakar. Då hör Du ett tungt steg på jorden under oss, och ett till, och Du vet plötsligt, att där står ett övermäktigt väsen osynligt för Dina ögon under snåren, ett fientligt vilddjur, som måhända med en kastning av sitt väldiga huvud kunde förinta Dig. Din tanke kan inte säga Dig, hur det ser ut, ty Du är för upphetsad av dess närvaro för att komma ihåg bilderna, som jag visade Dig i lägret, och Du litar inte riktigt längre på min omsorg om Din säkerhet. — Kan inte besten där, kan inte detta vidunder, som vi ej kunna se, på en gång råka i raseri och vräka omkull hela trädet, där vi bida. Vem vet om det alls är en enhörning? Det kan vara en vild elefant, som bara behöver sträcka upp sin snabel genom mörkret och draga ner den, han fått fatt uti, och trampa honom under sina fötter, innan han går vidare, som om ingenting hade hänt. Eller måhända är det denna tiger, mandödaren, som med ett enda språng kan vara uppe på vårt lutande träd och bära bort en av oss.

Du vill helst draga in det ben, Du har hängande ut över »machanens» kant, men kommer ihåg, att det skulle förråda oss och blott öka risken. Du önskar, att Du aldrig hade låtit förleda Dig till att ge Dig ut i djungeln

med denna människa, som inbillar folk att det är något åtråvärt att sitta bland febermoskitos och vänta på att se vilddjur i verkligheten, som man hellre borde nöja sig med att se bakom järngaller, där man kan beräkna, vad de skola taga sig för.

Så skrider minuterna med snigelgång till Dina hastande tankar, medan månen långsamt stiger bortom skogens gallerier och silar in sitt bleka ljus bland stammarna. Dina pupiller vidga sig av ansträngning att skönja, tills de på en gång se, hur ett stycke av själva jorden under Dig tycks ha fått liv och rör sig. Det är för nära för att vara angenämt. Du ser en bål, som uppifrån ter sig som kölen av en kantrad farkost. Du ser, att denna köl är ryggen av ett levande djur med djupa fåror mellan kantiga hudsköldar. Du ser ett oformligt huvud, som sakta röres, och ett par spetsiga öron, som stå resta, lyssnande. Efter den plågande ovissheten i mörkret glömmar Du tanken på faran inför begärligheten att se Dig mätt på denna sällsamt skapade varelse, som fångat alla tidens fantasi och blivit till sagans enhörning. Och medan det väldiga djuret långsamt skrider ut i bäcken och vattnet porlande ringlar kring dess steg, har all Din oro flyktat, och Du ler åt min viskning, att detta är ett ungt kvinnligt väsen, som jag väl känner förut, och att vi två ju egentligen sitta och beskåda henne i lönndom på samma sätt, som de två gamla herrarna i skriften en gång beundrade Susannas fågring i badet.

Skillnaden är närmast, att den förskräckelse, som den bibliska Susanna erfor, var något olika den, för vilken

»Susanna i baðet.»

»För nära för att vara angenämt.»

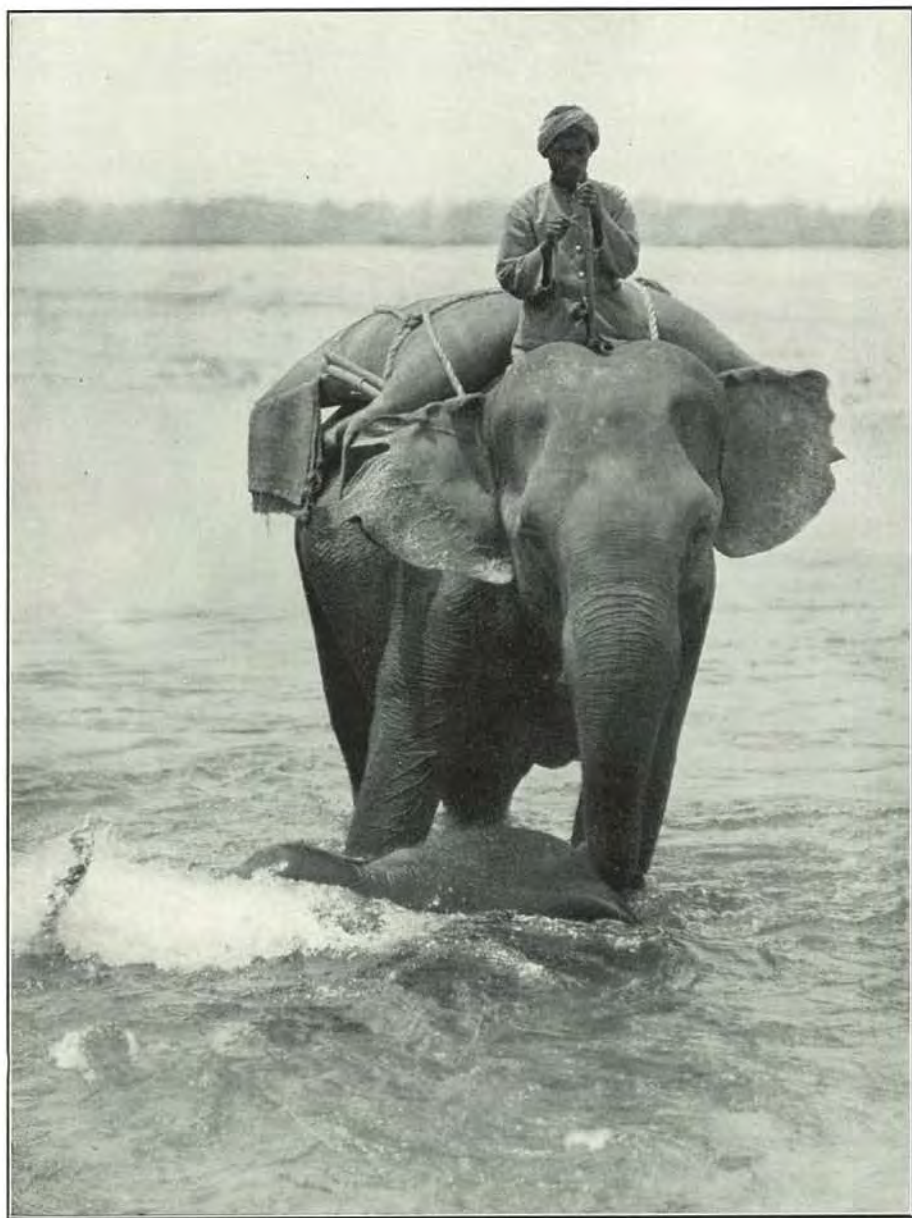
vår mera tjockhudade skönhet blir utsatt. Ty medan Du alltjämt beundrar hennes lemmars skenbara vithet i månljuset, har den åtråvärda närmat sig en linje, där jag väntat henne. Du får förlåta, att jag inte hinner varna Dig och noga aktar mig att varna henne. Det plötsliga skenet från blixtljuset bländar Er båda för flera sekunder. Du hör blott hennes häftiga frustande inför denna överraskande blix, när intet monsunens moln fanns på natthimmelen, och knastrandet av brutna grenar under hennes hastiga flykt genom snåren. När Du åter kan se det blänkande vattnet framför oss, förråda blott ringlarna i ytan, att hon nyss varit där. Men Du kan ännu länge höra hennes upprörda frustande utifrån gräsdjungeln, där hon stannat och prövar sina ringa själs gåvor med ett försök att fatta, vad som hände.

Om detta inte skrämmer bort henne? Nej, det har man trott, men erfarenheten visar, att vilddjuren inte äro så lätta att skrämma. De äro ju vana vid de fruktansvärdaste åskväder i djungeln och gå lugnt betande, medan ljungeldarna fräsa omkring dem. Men månen lyser över hela djungeln nu, och vi ha sett vad jag knappt vågade hoppas. Om en stund är »Oh Pärla av Silver» här, och under den tiden kommer vår Susanna inte tillbaka. — Hur mahouten kan veta, att vi vilja ha hit honom? Han har satt en indier till utkik i ett högt träd nära stället, där han väntar hos elefanten. Han kan inte undgå att se blixtljuset lysa till över den låga gräsdjungeln emellan oss, och när han har sett det, hjälper han mahouten att lägga sadeln på elefanten.

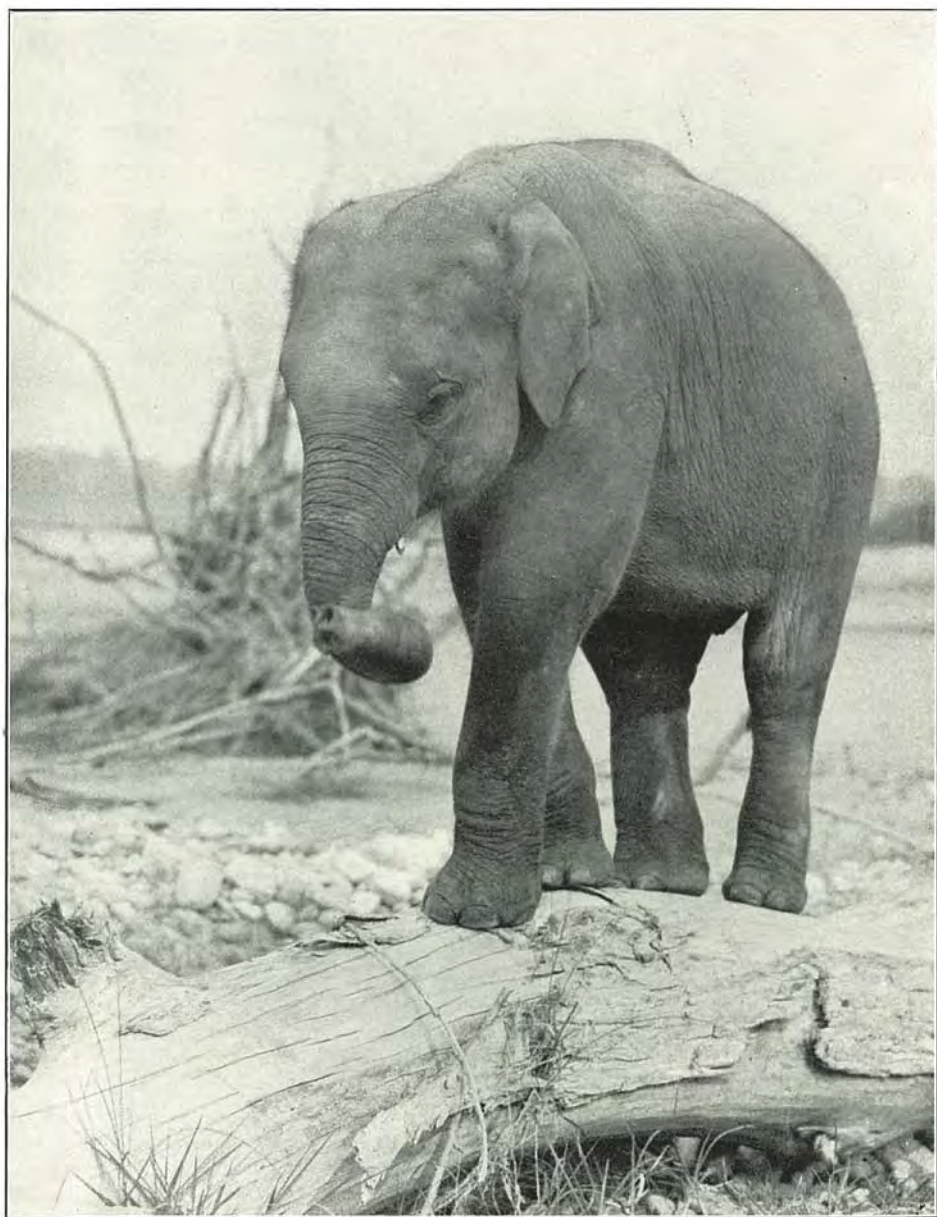
Men medan vi vänta, kan jag gott berätta, hur det gick till med tigern.

En indisk gentleman, så säger man, gick ut i djungeln från Madarihat för att skjuta vilda höns. Han hade ett par följeslagare med sig, det har alltid en indisk gentleman. Det var en oskyldig söndagsjakt. Ett stycke från byn på en djungelstig, ty vem gör sig besvär att gå in i själva djungeln för att skjuta vildhöns, såg han en fågel och sköt. I samma sekund, som det small, var det ett rytande och en tung randig kropp över honom. Den stora Bhutantigern hade legat till ro just där i snåren och uppenbart trott, att skottet gällde honom. Det har varit många jägare på hans spår förgäves, och har han inte gamla kulhål mellan ränderna, så har ingen det. När de skräckslagna följeslagarna kommo till sig efter den första flykten, var jägaren försvunnen, bortburen av tigern, som en råtta i munnen på en huskatt.

Hur många människor han har på sitt samvete vet ingen här, ty ingen känner hans vägar. Han stryker vida omkring. Det gör de gamla hantigrarna. Han är en fredlös mördare, som alla tro om allt ont som händer. Kommer en man bort oppe i bergen i Bhutan i dag så får han skulden. Nästa gång blir en man slagen nere på gränsen till Coch Bihar fyrtio kilometer därfån. Då är det den stora Bhutantigern igen, mandödaren från Maderihat. Det måste ju vara hans skuld. Fastän djungeln är full av tigrar, tänka alla på honom. Man kan möta honom var som helst i natt och söka

Lookra lekte undervattensbåt framför benen på sina dagars upphov.

»Som en lindansare på väg över Niagara.»

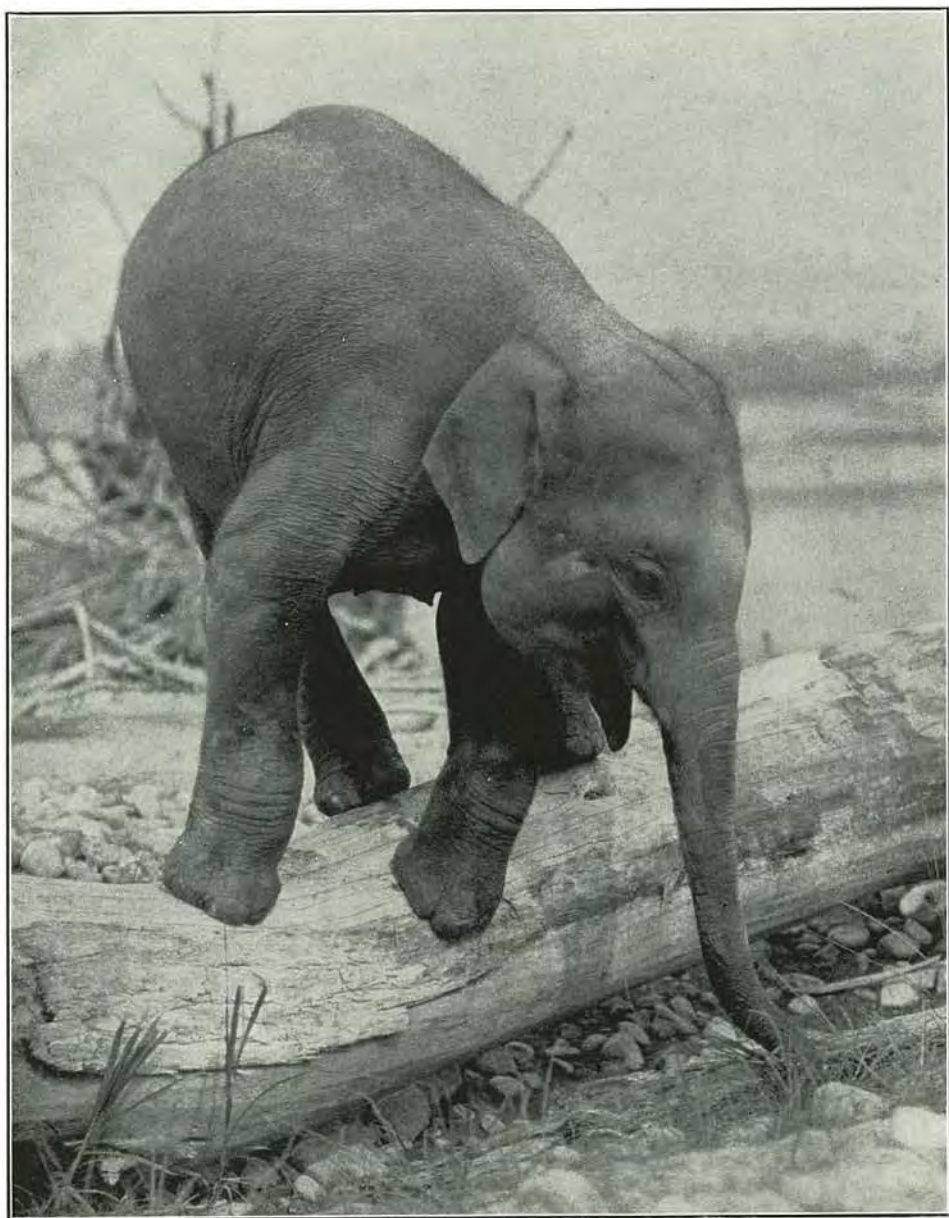
förgäves efter honom i veckor sedan. Mig har han kostat fyra goda bufflar och många natters fåfäng väntan i mörkret, innan jag fick hans bild. Två gånger har han kommit så, att min studsare hade varit säker om honom när han dök upp bredvid mig i djungeln, och båda gångerna väntade jag för att hellre få honom i kameran. Indierna tro, att det var trolleri, att jag fick honom till sist. Ingen hade någonsin sett honom riktigt, men alla kände igen honom på bilden strax.

Det började med att en man kom inlöpande med underrättelsen, att den stora tigern hade slagit en buffeltjur i djungeln uppåt Maderihat på andra sidan Torsafloden. Naturligtvis hette det strax, att det var mandödaren från Maderihat, som varit ute igen. Budbäraren höll upp handen till sin egen skuldra för att visa hur hög tigern var. Det är så deras sed, och om man drar därifrån en tredjedel, så brukar man komma i närheten av sanningen. Men efter belägenheten och mannens uppriktiga upphetsning lät det misstänkt, att det kunde vara den stora tigern, som så många varit ute efter. Jag hade händerna fulla av arbete, men en mandödare med regeringsbelöning på sitt huvud träffar man ju inte varje dag, så att vi satte ut på den snabbaste elefant, vi hade utvilad, så snart den värsta middagsbettan var förbi. Det råkade att vara Lookra och hans mamma. Ja, ja, elefantpojken, som jag har berättat om förut.

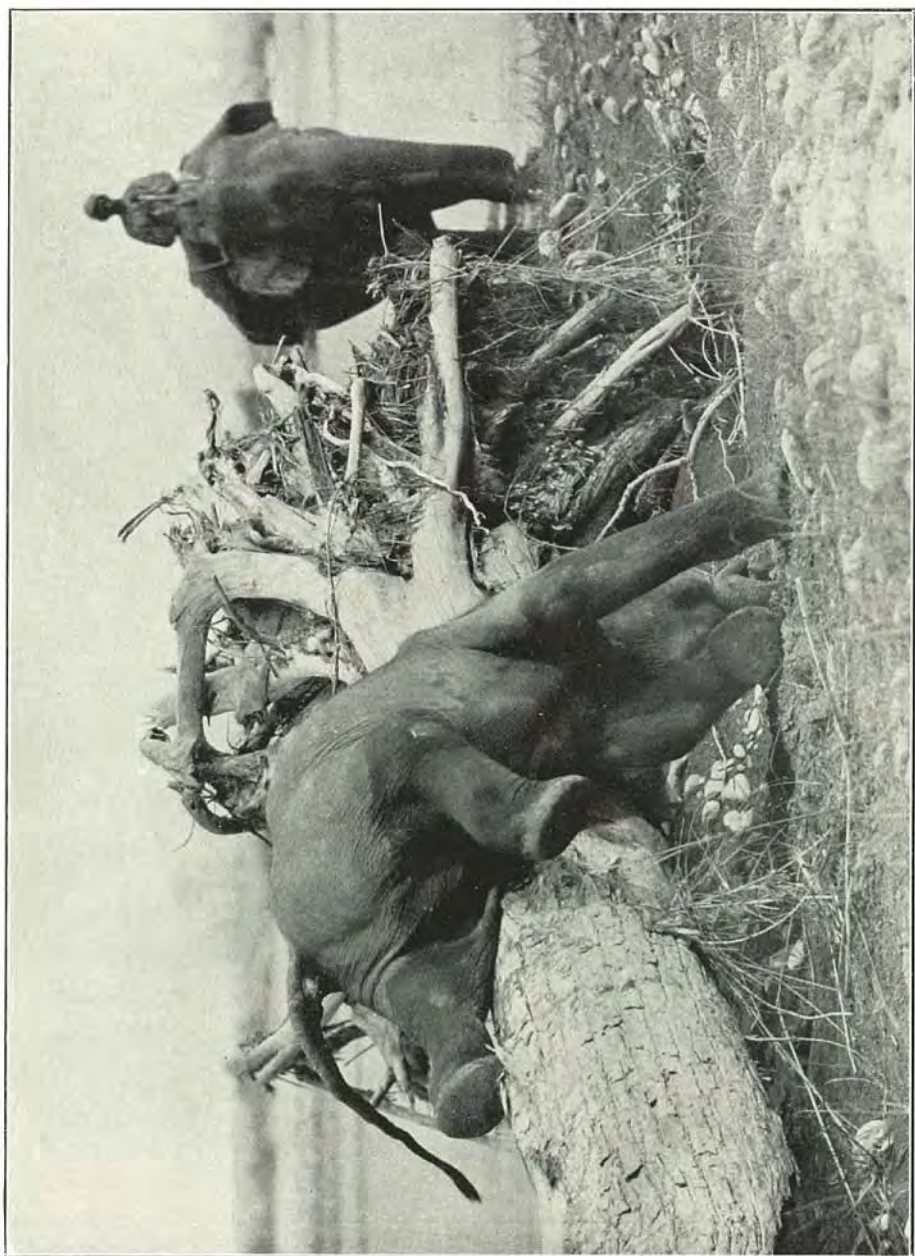
När vi kom ett stycke uppåt floden, visade det sig, att vi hade glömt väskan med munförrådet och teflaskorna, som det var omöjligt att vara utan. Det var bara

att sända en löpare tillbaka till lägret efter dem. Under tiden roade Lookra oss med allehanda upptåg. Han var i festhumör den dagen. Inte nog med att han lekte undervattensbåt framför benen på sina dagars upphov, så snart vi skulle över en djupare arm av floden. Han hade också upptäckt, att de många kala trädstammarna, som floden under monsunens härjningar slitit med sig och lämnat kvar på sandbankarna, lämpade sig för balansgång. Det allvar, han ägnade åt sin självutbildning i denna konst, skulle ha försatt en cirkusdirektör i hånryckning.

Han äntrade en trädstam, där han just förmådde komma opp, och balanserade sig fram över dess valvbågar med näsan betänksamt i knorr, som om han varit en lindansare på väg över Niagara. När han så inte kom längre, försökte han »vända på en femöring», varvid han fuskade och satte snabeln i sanden för att inte förlora jämvikten. Det slutade förstås med, att han fick svindel på högsta punkten och drullade ner, varefter han med snabeln gav den dumma trädstammen en orre, så att det sade smack, och avledde den allmänna uppmärksamheten från sitt misslyckande med att bums styra kurs på mig för att tigga socker. Vi skrattade, så att tårarna rann, och min kamera var omöjlig att hålla stilla. Till slut kom löparen tillbaka med det glömda förrådet, och vi fortsatte uppför floden till stället, där buffeln låg slagen i djungeln. Det var snart sagt halvvägs uppåt bhutanska gränsen, minst tolv kilometer från vårt läger, och klockan var fem, innan vi hunno fram. Runt om-

»Han fuskađe.»

Det slutade med att han drucke ner.

kring var det så igenvuxet av gröna örter, att där ingenting fanns att se tigerspår uti. Men det var en mycket stor buffeltjur, och han låg vänd på sidan med huvudet omvridet och hornen i marken. Tigern hade ätit ett stycke av låret. Annars var han oskadad. Det såg ut som om tigern med ett enda grepp hade brutit hans tjuvnacke och kastat den tunga kroppen runt. En tiger, som hanterar en buffel på bortåt tusen kilo så lättvindigt, måste ha ovanliga krafter. Jag ville sätta upp ett par kameror, men karlarna protesterade på sitt stilla sätt och antydde, att de ville vara ute ur djungeln, innan solen gick ner. Det var uppenbart, att de inte kunde förstå, hur jag kunde tänka mig att fotografera en tiger, som var en skräck för trakten, och att de ville därifrån så fort som möjligt. De sågo sig oroligt omkring i de täta snåren. Tigern kunde ju ligga gömd var som helst för att bevaka sitt blodiga rov.

Det var så ovanligt. De här karlarna brukade inte visa oro, även där vi säkert visste, att där låg en tiger i närheten. Det var ingenting annat att göra än att uppgiva tanken på kamerorna och ta till studsaren. I all hast gjorde vi ett gömställe ett par meter över marken mellan stammarna i ett gammalt träd, varefter jag kunde sitta hopkrupen på mina filtar för natten. Vi drogo ner slingerväxter ur trädet att dölja mig med, och jag hade inte väl satt mig tillrätta därinne, förrän karlarna med elefanterna försvunno neråt floden, som om ett spöke varit efter dem. Det hastiga arbetet hade gjort mig genomvåt i hettan. Utan en tanke på att tigern redan

kunde vara framme, beredde jag mig långsamt på att draga på mig den torra skjorta, som jag råder varje jägare i tropikerna att ha med i sin ränsel till ombyte. Det kan vara kallt i djungeln uppe under Himalaya, och det kan vara det i Sydindien också om natten. Solen hade under tiden gått ner, men det var ljusan dag. Just som jag skall kränga skjortan över huvudet, krasar det till av krossade benknotor vid buffeln snett nedanför mig, dit jag inte kunde se för slingerväxterna. Halvnaken och med en hastig tanke på, att det är bäst att ha ett klädesplagg emellan sitt skinn och en corditestudsare 470, lutar jag mig fram lagom för att se tigerns långa strimmiga kropp taga ett språng från buffeln för att försvinna i djungeln. Han hade sett mig, och där var ingen tid till överläggning. Det gör ont i mitt nyckelben än i dag vid tanken på det kastskott ögonblicket krävde. Men det nådde tigern en handsbredd bakom bogen, just som den tog mark. Den tunga besten hoppade rätt upp till över en manshöjd, som slungad av en katalpult, med alla fyra benen och huvudet stelt nedsträckta, och blev liggande, där han föll, osynlig för mig bakom de frodiga växterna. Inte ett ljud hördes mera.

Min första impuls var att rusa dit strax för att få se, hur denna omtalade tiger såg ut. Han fanns ju bara på min näthinna från två språng, när hans strimor i farten blevo lika konstnärligt suddiga, som de berömda ejdervingarna på Bruno Liljefors' tavlor.

När man har skjutit kattor i alla sina pojkår, och jag sköt alla grannskapets kattor för att freda sångfåglarna

i min faders trädgård, så vet man efter kattens beteende tämligen precis, var kulan sitter. Och det, som gäller om en strykarkatt i Kalmar, gäller lika bra om en panter i Sudan och en tiger i Bengalen. Det är katt som katt. Blott kalibern är olika. Efter det sista språnget rätt till väders med nedsträckta ben och nacke, var det inget tvivel om, att den här katten var stendöd, och jag ville så gärna se på den. Men — — — ändå blev jag sittande med studsaren redo minut efter minut och gick inte. Det är för märkvärdigt, vad en persons rykte kan ha mycket att säga, helst om han är en tiger.

Här låg nu denna beryktade mandödare från Maderihat själv död i sin gamla djungel, och innan jag ens hade hunnit att riktigt få se på honom. Det var ingenting att vara nöjd över, ännu mindre stolt. Bevars, visst var det spännande att få skjuta en sådan tiger, men vad skulle det egentligen tjäna till att ta livet av honom? Det fanns säkert inte sex sådana tigrar i Bengalen, och där fanns sextio millioner bengaleser. Vem skulle nu ge detta skimmer av äventyr åt djungeln vid Madarihat, som endast närvaron av en hederlig gammaldags människoätare kan skänka? Men medan jag satt där med studsaren i händerna och blicken fäst på den fläck, där tigern försvunnit, rann det mig i minnet, att skymten av den flyktande inte hade visat något särskilt stort djur. Det hade varit kroppen av en vuxen vacker tiger, men inte av en sådan jätte, som budbäraren beskrivit. Sådant är inte lätt att avgöra i sekunden av ett par språng, när ögat är upptaget av tanken på var skottet skall

sitta, för att inte man själv eller en stackars spårare inom de närmaste timmarna skall få plikta med livet för en dålig träff. — Kunde här möjligtvis finnas en tiger till? Det var bäst att sitta stilla och vänta. Det har hänt förr, att en tiger kommit fram och ätit av ett slaget byte, fastän en annan tiger legat skjuten bredvid. Det började skymma. Men ingen annan tiger syntes till. Då tyckte jag, det var onödigt att sitta här hela natten och vakta en död tiger, varför jag gav den överenskomna visselsignalen utåt floden med min pipa. Den hörs bortåt en kilometer i stilla väder. Jag upprepade signalen ett par gånger för att vara säker om att karlarna, som skulle vänta med elefanterna i säkerhet ute bland flodbankarna, skulla ha hört mig, och plockade ihop mina grejor i en ryggsäck för att vara färdig och gå ner, när de kommo. Men — — — där gick en halvtimma, en timma, och inte en katt syntes till, ännu mindre någon elefant. Jag fick breda ut mina filter igen och ännu en gång begrundade, vad en persons rykte kan ha mycket att säga, helst om han är en tiger.

Natten skred. I den fuktiga djungeln svärmade moskitos i millioner. Först i gryningens bleka dager såg jag elefanten långsamt bana sig väg genom djungeln med några infödda försiktigt spejande efter sig. — Om de inte hade hört någonting? Jo, skottet hade de hört, men ingenting annat, inte mina visslingar, inte det ringaste. — Om tigern var död? Jo, den låg där den fallit, med kulan en handsbredd bakom bogen. Högt hjärtskott. Det var en grov, utomordentligt vackert färgad tigrinna.

Men detta kunde omöjligt vara den beryktade mandödaren. Frågande såg jag från den ena till den andra av de halvnakna indier från trakten, som smugit sig med för att se sin döda fiende. De skakade på huvudet, och budbäraren höll åter upp handen, men denna gång blott till midjan för att beteckna, att den vi sökte var mycket större. Det var uppenbart, att denna tigrinna hade kommit för att få sig ett mål av den slagna buffeln, innan ägaren kom, och att jag i hastigheten hade skjutit fel tiger. Det var nu ingenting att göra åt. De infödda från trakten fingo tio rupees för att köpa en tjur och tjudra till offer för den rätta tigern i samma djungel. Och vi togo vår tiger med oss och tågade hem till lägret för att sova ut efter vakan. Påföljande morgon, innan solen hunnit över skogen, kom redan en karl störtande in i lägret och anmälde, att tigern hade slagit tjuren. Återigen var det den stora mandödaren. Nu hölls handen ett gott stycke ovanför midjan, ehuru ingen verkligen hade sett den randige potentaten personligen. Det var bara att ge sig av igen. Den här gången låg rovet i ett stycke tät gräsdjungel så nära floden, att jag kunde välja mitt gömställe i ett träd med utsikt över stranden åt ena hållet och den slagna tjuren åt det andra. Där stodo spår efter en mycket stor tiger i marken, och tjuren låg med bruten nacke och huvudet under sig på samma sätt som buffeln. Det var tydligen samma mästare för båda. Nu skulle väl jag akta mig att skjuta någon annan än den rätte.

Karlarna visade samma iver att komma iväg som förra

gången. Innan solen gått ner, var jag lämnad ensam i min trädklyka och kunde se elefanten försvinna långt borta vid andra flodstranden. Nu hade jag sört för god utsikt åt alla håll genom slingerväxterna för att inte bli överraskad och gjorde det så bekvämt, jag kunde, med en cigarr mellan tänderna, medan jag väntade tills högst-densamma kanske kom i skymningen. Det var knappt jag vågade tro mina ögon, när jag efter kanske tjugo minuters väntan får syn på en lång rödgul randig rygg, som kommer stilla glidande genom det bjärt gröna gräset och snåren åttio nittio meter ifrån mig.

Den här gången blev man då varskodd. Ännu kunde jag bara se den rödgula ryggen och en skymt av kroppen här och där, men visste strax, att detta var den största tiger, jag någonsin haft äran att göra bekant-skap med. Var gång han kom till synes, rinnande som en tvärrandig orm genom gräset, tyckte jag, det var som om hans rygg aldrig ville taga slut. Och när han så äntligen kom fram lyssnande och stannade i en glänta mellan trädstammarna, så att kroppen i sin helhet syn-tes, var det ändå inte längden, som gjorde mig andfådd av häpnad, utan bredden, grovleken, djupet av denna nacke som en tjurs, av dessa bogar, som inte kunde jämföras med något annat vilddjurs, av hela denna väldiga bål och till sist av detta oerhörda huvud med dess svarta hieroglyfer omkring det sakta flåsande gapet. — Vilken motståndare för en bräcklig människa i djungeln, om det föll honom in att lägga sig i försåt vid stigen och falla över en med ett enda språng, mot vilket studsaren

var till ingen nytta, därför att den aldrig hunne lyftas. Det är på det sättet, de många vita jägarna i Indien ha funnit sina tidiga och glömda gravar i djungeln, när de ha följt efter en sårad tiger.

Helt andäktig satt jag där hopkrupen och slukade den väldige med blickarna. — Vilken bild, om man kunnat få honom i kameran, så som han kom där!

Han hade ingen aning om, att jag fanns där i trädet. Det syntes därav, att han lyssnade åt helt andra håll. Nu gled han ännu några smygande steg fram mellan träden och blev stående, så att jag kunde se hans framben genom gräset och den snövita bringan vänd snett emot mig. Hans ögon, ännu lite besvärade av det starka dagsljuset, kisade spejande runt omkring och uppåt träden. Jag vågade inte röra en fena, och hela tiden brann cigarren, som jag inte hunnit och inte torts försöka släcka. Så gled hans blick förbi mitt träd, och huvudet vändes sakta åt ett annat håll. Han var inte mer än sextio meter ifrån mig, och ett skott lågt i den närmaste kanten av hans vita bringa skulle blåsa ut hans hjärta, som man blåser ut ett ljus. Varsamt sköt jag fram studsaren. Det var en nästan övermäktig frestelse. Men jag tog Gud ske lov ner den igen. Han måtte så vara mandödaren från Madarihat tio gånger och ha en bengales till frukost varje dag, han var i alla fall för storlagen i sin vilda kraft och skönhet för att stupa, innan hans bild var fångad för att kunna glädja de många tusen, som aldrig få se en tiger i Bengalens härliga djungel.

I långa minuter blev han stående där, flyttade sig några steg fram och blev stående igen, lyssnande och spejande. Han var ute för att övertyga sig om, att de besvärliga små människorna verkligen hade gått sina färde med sin elefant, som han hela tiden hade hört, och att han hade fri väg till sitt rov. Han var uppenbart alldeles övertygad om, att han var situationens herre, ty han böjde plötsligt sin nacke och slickade sin randiga bog med tungan. Så vände han långsamt sin långa kropp och gled bort i djungelns labyrint, samma väg han hade kommit.

Den kvällen bröt monsunen lös med ett åskväder, som om allmakten uppe i Himalaya hade vredgats över min förmätenhet att skona mandödaren, som jag haft i mina händer. Det såg ut, som om mina trogna medhjälpare trodde det, när de fingo höra, att jag sett tigern, men inte fått honom. Jag var tvungen att ge dem en nödlögn och säga, att han inte kommit mig nära nog, och det kunde ju också försvaras såsom sanning. Men jag satt rätt förnöjd på elefanten och räknade ut, hur jag skulle gå till väga. Hade besten slagit två tjurar, så skulle han slå fler, om man bara kunde fresta honom på rätt ställe. Så köpte jag två buffeltjurar till, som voro så stora, att ingen annan tiger borde våga sig i kast med dem, och lät tjudra dem där den stora kunde ha sina vägar.

— Säger Du, att det är grymt. Jaså. Tänk då på att bufflar och boskap äro heliga djur i hinduernas land, och att de äro dömda att dö en ömklig död av

Mandödaren.

Den stora tigerns spår.

ålder och ofta av svält, om inte tigern är barmhärtig nog att döda dem. Och han är en mycket snabbare slaktare än den grymma människan i östern. Äro de inte grymma, säger Du? Det var nytt för mig. Gå då fram till den nästa karavan av oxvagnar, som Du möter på en indisk väg, och se noga på de stackars dragoxarna. Du skall finna, att de flesta av dem ha sina svansar vridna ur led på flera ställen, därför att det är det bekvämaste sättet för den late körsvennen att driva på dem, när de inte orka längre. Men kon är ett heligt djur. Det kallas för Religion. Låt oss hellre tala om tigern.

Han slog den ena buffeln några nätter senare och elefanten fick bära dit mig och mina kameror nio kilometer i eftermiddagshettan för att hinna fram i tid. Och ändå kommo vi i senaste laget. Det var hög urskog, och en flock vidriga gamar sutto i träden och flaxade omkring, väntande på byte. Buffeln låg som vanligt med avbruten nacke. Den kvällen började jag också undra, om det var en ond ande från det förbjudna landet, vi hade att göra med i stället för en tiger. Jag hade just hunnit dölja ett par kameror och draga ledningarna upp till det gömställe karlarna hade gjort för mig över ett par låga grenar i ett träd. Då — — ja, Du vet väl inte vad det vill säga att bli spökrädd, men vi visste det — började det ringa dovt i en klocka inifrån djungeln.

Vi sågo på varandra. Karlarna trängde sig närmare kring elefanten. Jag såg efter, om det var skott i studsaren, vilket ju var något enfaldigt vid tanken på onda

andar. Då ringde klockan från en trädkrona över oss, där vi inte kunde se någonting. Det kändes kallt utefter ryggen. Nu for ringaren genom skogen bakom och förbi den döda buffeln. Då begrep jag plötsligt och såg vad det var. Det var en av gamarna. Den olycksfågeln hade på något outgrundligt sätt fått en buffelklocka fastsnodd antingen kring ben eller vinge. Och med denna buffelklocka ljudligt ringande i djungeln flaxade han från träd till träd, tills det mörknade och jag gav upp att vänta på tigern, som kanske blivit lika skrämmd av klockan som vi.

Nu skulle vi försöka med den sista buffeln. Men tigern förekom oss. Där kom två man ner från Nilpara by med några förråd till lägret på en buffelkärra. När de återvände genom djungeln, råkade de ut för en vild buffeltjur, som anföll dem. Åtminstone berättade de så, och det föreföll troligt, ty de kommo löpande tillbaka som skrämmda höns. Sina dragdjur hade de lämnat i sticket. När de gåvo sig ut för att söka efter dem på morgonen, hittade de kärran kullvräkt vid vägkan-ten. Bufflarna hade slitit sig lösa. Den ena hade på egen hand tagit sig fram till närmaste by, men den andra låg ute i gräsdjungeln med avbruten nacke. Vår vän den stora tigern hade varit framme. Han hade släpat buffeln över hundra meter och ätit ett stycke av den. Vi voro åtta man och kunde knappt rubba resten. I hast lät jag göra mig en machān i det enda lilla krok-vuxna träd, där fanns i närheten. Men innan den var färdig, kom en djungelvakt springande med en ny jobs-

post. Tigern hade slagit en tjur längre in i djungeln samma natt. Vi begåvo oss strax dit för att se efter. Det kunde ju vara en annan tiger. Men det var han själv, den onde från Bhután. Vi kände hans spår för väl nu för att taga miste. Och tjuren låg på hans vanliga sätt med bruten nacke och huvudet vridet in under kroppen.

Det var nästan för mycket av det goda. Väntade jag nu på det ena stället, så skulle nog andarna från det förbjudna landet ställa om, att tigern kom på det andra. Så trodde åtminstone karlarna. De fingo rätt, och jag märkte, hur de började förlora förtroendet för mig. De tänkte ju varje gång, att jag var ute för att skjuta ihjäl besten. Jag väntade vid buffeln, och tigern gick och åt utav tjuren. Han hade varit mätt och kom sent tillbaka. Jag kunde höra honom ryta långt borta, grovt och dovt — »arraong — arraong» — när han nalkades genom djungeln i den mörka natten. När vi kommo dit om morgonen, hade han ätit upp halva tjuren. Det var som förgjort. Då lät jag gamarna slåss om buffeln och satte upp två man i ett träd, att bevaka resterna av tjuren över dagen, medan jag arbetade med att dölja mina kameror vid de viltstigar, på vilka tigern kunde tänkas komma tillbaka.

Den natten gick den Satan upp till stället, där buffeln hade legat. — Förlåt ordet, men indierna kalla honom »shajtan». Återigen kunde jag höra hans dova rytande nalkas och skräckbrölet från sambarhjortarna, där den fruktade gick fram. Om nu bara gamarna

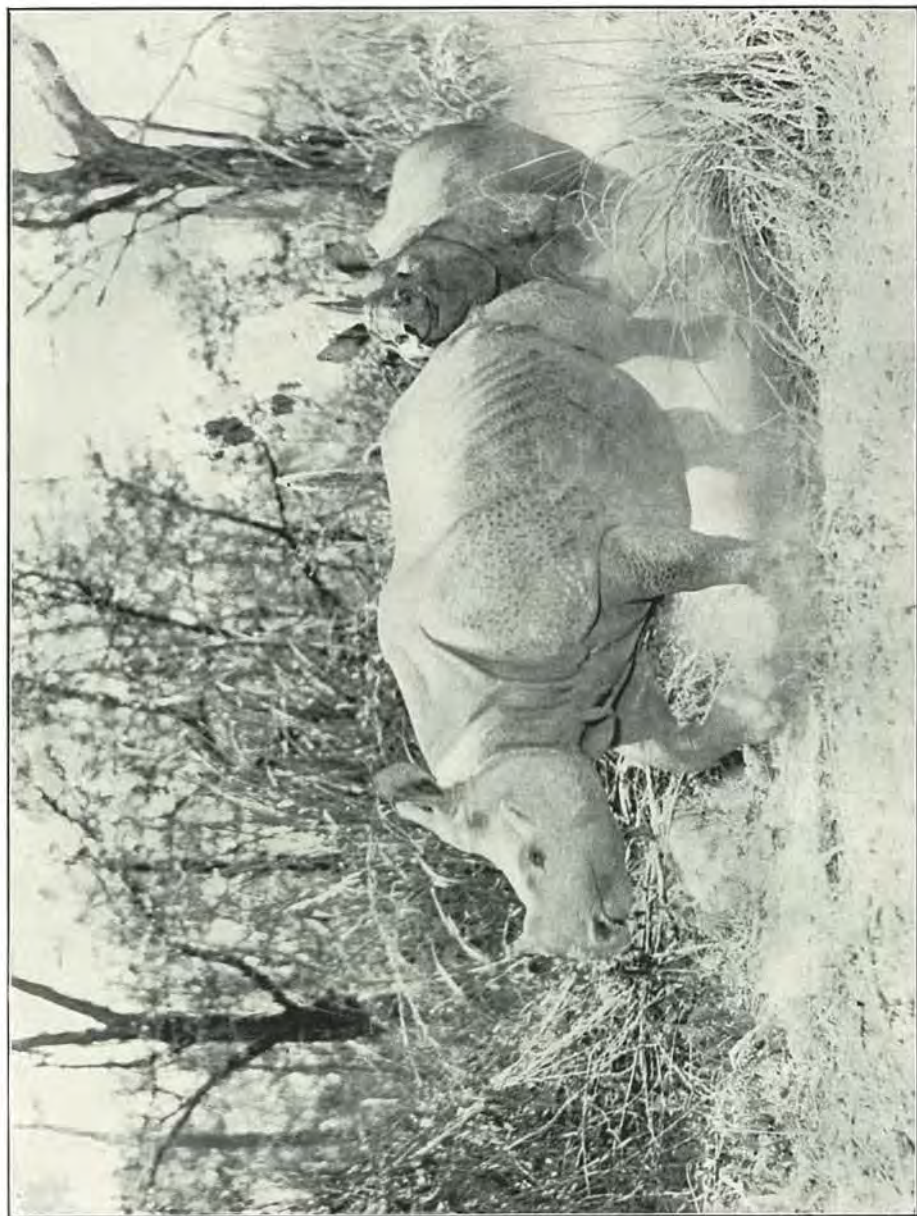
hade gjort sitt dagsverke ordentligt, så att man för en gångs skull hade någon nytta av dem. Det hade de. Den djupa stämman tystnade därborta och började sin sällsamma serenad igen en kvart senare på väg rätt ned emot mig. Så tystnade den igen. Natten var blickstill. Hela djungeln tycktes lyssna. Jag satt som på nålar och vågade knappt andas. Det var så mörkt, att jag just kunde urskilja tjurens vita skinn bland de höga trädens stammar. Tigern måste ju komma fram varje sekund.

Men han kom inte. En blixtljuskamera, som jag hade gillrat vid en vilddjursstig bakom mig i djungeln för att bevaka varje möjlig farled, flammade till. Ett par häftiga språng, ett avbrutet rytande, så var allt lika stilla igen. Blott sambarhjortarnas korta läten av skräck och enhörningens tramp bröto tystnaden till dagen började gry, och påfåglarnas klagorop väckte djungeln.

Den kvällen lät jag släcka varje gnista av eld i lägret medan framkallningen kyldes i det mörkaste hörnet av tältet. Och när jag slutligen vågade tända ljus igen, och den store tigerns strimmor tecknade sig glasklara mot det svartnade bromsilvret på plåten, där han kommer gående tungt sin väg fram, med skuldror och nacke som en tjurs och mandödarens skoningslösa kalla blick, tänkte jag på tigrinnan, som av misstag fått stupa för hans skull, på de starka bufflarna, vars nackar han knäckt, och på den bengalesiske herremannen, som bars bort som en råtta i den väldigas käftar, och ändå — Du får säga, vad Du vill om det — förmådde jag inte

»Han var ute i friarärenden.»

»Han körde henne före sig, så att sloftet rök om benen.»

undertrycka en känsla av glädje över, att jag inte hade dödat honom, över att han ännu var levande, att han ännu vandrade sina ensliga stigar genom Bengalens djungel.

— Hörde Du något? En enhörning? Nej, det är ju blott vår trogna vän »Oh Pärla av Silver», som kommer tillbaka för att bära oss hem, så att vi inte skola bli uppätta av den onde anden från Bhutan i den store tigers skepnad. Vänta här, tills hon kommer fram; jag skall gå ned i snåren och hämta plåten av Susanna i badet.

Om det bara hade varit den andra i stället, den nye herrn med de stora fötterna, den resande, som jag ännu inte har sett.

— — —

Han föll i mina händer två dagar senare. Han kom på stigen till bäcken, där Susanna hade sin gång, och han kom med näsan i marken. Vad vädrade han efter? Jag fick strax en misstanke om, att han var ute i friar-ärenden, fast vem kunde veta, att det gällde just henne, som vi sett löga ros och lilja? Men henne gällde det. De hade uppenbart glömt sol och måne båda två, ty jag mötte dem mitt på blanka eftermiddagen på samma ställe. Han körde henne före sig i djungeln, så att stoftet rök om benen. Naturligtvis var han en främling. Han trängde sig enträget på, den krabaten, och hon såg förlägen ut, men ändå inte obenägen.

Då packade jag in min kamera och drog min färde med tanken, att det där, som Buddha hade skrivit, det

var ju spegelfäkteri och avundsjuka alltihop. Det voro de två och jag tydligen eniga om.

Det är icke gott att »vandra ensam som en enhörning».

